

REGIONALE ZIENSWIJZE BEGROTING 2018

PER GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

1. Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VR)	p. 2
2. Regionale Ambulancevoorziening Midden-West-Noord (RAV)	p. 5
3. Omgevingsdienst Midden en West-Brabant (OMWB)	p. 9
4. Gemeentelijke Gezondheidsdienst West-Brabant (GGD)	p. 12
5. Regionaal Bureau Leerplicht (RBL)	p. 19
6. ICT Samenwerking West-Brabant West (ICT WBW)	p. 23
7. WVS-Groep	p. 25
8. Regio West Brabant (RWB) / NV Rewin	p. 32
9. Werkplein Hart van West-Brabant	p. 37
10. West-Brabants Archief (WBA)	p. 43

Gemeenschappelijke regeling: Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	
1.	<p>Wat heeft de GR gedaan met de vorige zienswijze?</p> <p>N.v.t. De raad heeft namelijk besloten in te stemmen met de begroting 2017 van de Veiligheidsregio.</p>
2.	<p>Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?</p> <p>De Kaderbrief is door het AB 2 februari 2017 vastgesteld. De jaarstukken 2016 en de begroting 2018 zijn tijdig ontvangen.</p>
3.	<p>Is voldaan aan de nieuwe BBV-voorschriften?</p> <p>De indeling van de begroting 2018 is conform de nieuwe voorschriften BBV.</p>
4.	<p>Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.</p> <p>In de Kaderbrief heeft de Veiligheidsregio de belangrijkste beleidsinhoudelijke en financiële kaders aangegeven voor de beleidsbegroting 2018 en deze vertaald in de door het DB vastgestelde begroting 2018, die nu voor een zienswijze wordt voorgelegd aan de deelnemers. De Kaderbrief is als bijlage bijgevoegd. De brief aan de Veiligheidsregio met daarin opgenomen de beleidsinhoudelijke- en financiële kaders is eveneens bijgevoegd.</p> <p>Beleidsontwikkelingen 2018</p> <p>De Veiligheidsregio heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen. Zodoende draagt de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant bij aan een veilig Roosendaal en een veilige regio.</p> <p>In de beleidsperiode 2015-2019 is de focus gericht op enerzijds het verbinden met strategische crisispartners en anderzijds het aangaan van uitdagingen en het pakken van kansen die zich voordoen door de snelle technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. In 2018 wordt bijzonder aandacht gegeven aan de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven, zelfredzaamheid/samenredzaamheid, risicogerichtheid, risicocommunicatie, veiligheidscultuur bij bedrijven, veiligheid infrastructuur en veiligheid in de zorg. Extra accent ligt op de preparatie m.b.t. terrorisme gevolgbestrijding, voorkomen uitval vitale infrastructuur, infectieziekten en stralingsincidenten.</p>
5.	<p>Financiële aandachtspunten</p> <p>Jaarstukken 2016</p> <p>de jaarrekening 2016 sluit met een batig saldo van € 2.789.526. Door AB is besloten het resultaat als volgt te bestemmen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conform AB besluit van 7 juli 2016 € 187.500 reserveren van niet bestede gelden ten behoeve van arbeidsveiligheid 2017; - Conform AB besluit van 3 november 2016 € 125.000 reserveren van niet bestede gelden ten behoeve van IKB; - Conform bestaand beleid het resultaat op de IV projecten van € 108.000 toevoegen aan de

- reserve informatievoorziening;
- Conform bestaand beleid get resultaat GMK van € 984.000 toevoegen aan de reserve ten behoeve van transitie GMK/dekking Caco's;
  - Reserveren van nog niet bestede gelden ad. € 175.000 ten behoeve van Safety Village;
  - Reserveren van nog niet bestede gelden ad. € 90.000 ten behoeve van opleiding duiken;
  - Reserveren van € 27.000 voor de kosten van de nationale reddingsvloot 2018.
  - Het restant ad. € 1.093.026 terug te betalen aan de deelnemers.

Advies:

Kennismemen van de bestemming van het batig saldo van de jaarrekening 2016.

Begroting 2018

In de begroting 2018 is naast het vigerend beleid voor de loon- en prijsontwikkeling ook een herijking van beleid verwerkt. Deze herijking heeft, zoals eerder in de kaderbrief aangekondigd, betrekking op veilig en gezond werken, vennootschapsbelasting, individueel keuzebudget, dagdienst(bezetting) kazerne Waalwijk en vrijwilligers en paraatheid brandweer. Het betreft een totaalbedrag van € 640.000. In totaal is de stijging van de onontkombare kosten hoger, namelijk € 900.000. Een gedeelte van deze kosten (€ 260.000) wordt door de veiligheidsregio binnen de eigen begroting opgevangen middels bezuinigingen. Het opgenomen loon- en prijspeil is gebaseerd op de maart-2017 circulaire van het CPB.

Advies:

1. Instemmen met de begroting 2018;
2. Opdracht aan de VRMWB om in 2017 met dekkingsvoorstellen te komen om de in de Kaderbrief 2018 en in de begroting 2018 opgenomen structurele kosten vanaf 2019 te dekken binnen de bestaande budgetten. Gelet op de rekeningresultaten in de afgelopen jaren lijkt hier voldoende ruimte voor te zijn;
3. De reserves en voorzieningen nog eens goed te onderbouwen en daar waar mogelijk vrij te laten vallen ter dekking van incidentele kosten.

6. Financieel overzicht

<i>Veiligheidsregio</i>	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal GR	58.091.133	60.605.104	63.172.642	64.872.456	66.528.332	67.990.891
Bijdrage gemeente (incl. FLO)	4.308.024	4.481.046	4.591.440	4.809.679	4.926.721	5.036.865
Geraamd in begroting 2017			4.483.882	4.671.521	4.758.621	4.847.131
Correctie raming t.o.v. begroting 2017			N 107.558	N. 138.158	N. 168.100	N. 189.734

De in de begroting 2017 opgenomen budgetten voor de jaarschijven 2018 t/m 2021 dienen te worden bijgesteld conform bovenstaand overzicht.

De bijdragen aan de VR zijn inclusief kosten FLO, te weten:

	<p>2018: € 130.095; 2019: € 245.723; 2020: € 259.620 en 2021 € 259.620.</p> <p>De ramingen in verband met het FLO-overgangsrecht zijn gebaseerd op de huidige wetgeving en bestaande uitgangspunten.</p> <p>Op 29 oktober 2016 is een principeakkoord op hoofdlijnen bereikt over de herziening van het FLO-overgangsrecht. Een technische commissie werkt de hoofdlijnen uit. Dit betekent dat op het moment van opmaken van de beleidsbegroting 2018 het ingangsmoment en de financiële consequenties van de nieuwe regeling nog niet bekend zijn. Een herberekening van 2018-2020 en berekening van 2021 zal plaatsvinden zodra de uitwerking van het akkoord bekend is.</p> <p>Reserves</p> <p>Eind 2016 bedraagt het saldo van de reserves en voorzieningen € 22 miljoen. Volgens het geactualiseerde overzicht loopt het saldo eind 2019 terug naar € 13 miljoen. De belangrijkste reserves die hier een bijdrage aanleveren zijn de BR Egalisatie kapitaallasten € 8,7 miljoen en de reserve BDUR gelden € 1,4 miljoen.</p> <p>Risico's</p> <p>De risico's van de VR staan beschreven in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.</p> <p>De belangrijkste hiervan is de mogelijke aansprakelijkstelling door omliggende bedrijven van Chemie Pack in Moerdijk in verband met de schade als gevolg van de brand op 5 januari 2011.</p>
7.	<p>Overige aandachtspunten</p> <p>Opdracht aan de VRMWB om in 2017 te komen met een aangepast meerjarig Investeringsplan waarbij de investeringen opnieuw zijn beoordeeld en weggezet in de tijd. Tevens bezien of het plafond van de reserve kapitaallasten nog gehandhaafd dient te blijven op € 8,7 miljoen.</p>
8.	<p>De zienswijze</p> <p><i>Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt de volgende zienswijze voorgesteld:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instemmen met de begroting 2018; 2. Opdracht aan de VRMWB om in 2017 met dekkingsvoorstellen te komen om de in de Kaderbrief 2018 en in de begroting 2018 opgenomen structurele kosten vanaf 2019 te dekken binnen de bestaande budgetten. Gelet op de rekeningresultaten in de afgelopen jaren lijkt hier voldoende ruimte voor te zijn; 3. Opdracht aan de VRMWB om in 2017 te komen met een aangepast meerjarig Investeringsplan waarbij de investeringen opnieuw zijn beoordeeld en weggezet in de tijd. Tevens bezien of het plafond van de reserve kapitaallasten nog gehandhaafd dient te blijven op € 8,7 miljoen. 4. Kennisname van de jaarrekening 2016.
9.	<p>Communicatie GR</p> <p>Evenals voorgaande jaren wordt er voor alle begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen één gezamenlijk raadsvoorstel gemaakt, dat in de raad van 22 juni a.s. kan worden behandeld. Vooruitlopend op de behandeling in de raad wordt, direct na besluitvorming in het college van 16 mei a.s., de concept brief met de voorgestelde zienswijze naar de Veiligheidsregio gezonden.</p>

Gemeenschappelijke regeling: Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord	
1.	<p>Wat heeft de GR gedaan met de vorige zienswijze</p> <p>De RAV heeft het de ingebrachte onderdelen uit de zienswijze 2017 overgenomen. In de brief d.d. 7 juli 2016 heeft de RAV per punt uiteengezet op welke wijze zij tegemoet is gekomen aan de onderdelen van de zienswijze 2017.</p> <p>Bij de aanpassing van het overschrijdingspercentage van 6% naar 5,5% van de A1-ritten is door de RAV de kanttekening geplaatst dat deze doelstelling niet haalbaar is omdat de productie de laatste jaren aanhoudend is blijven stijgen waardoor de financiële middelen niet meer toereikend zijn.</p> <p>De brief is ter kennisname als bijlage toegevoegd.</p>
2.	<p>Zijn de jaarstukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van de RAV is op 30 januari 2017 de kaderbrief ontvangen en deze is daarmee tijdig ingediend. • De ontwerpbegroting 2017 is op 13 april 2017 ontvangen en daarmee tijdig ingediend. • De zienswijze kan worden ingediend t/m 4 juli 2017 en is daarmee voldoende. • De jaarrekening 2016 is op 13 april 2017 ontvangen en daarmee tijdig ingediend.
3.	<p>Is voldaan aan de nieuwe BBV (m.i.v. begroting 2018)?</p> <p>Ja</p>
4.	<p>Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.</p> <p>Begroting 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Herziening Referentiekader Spreiding en Beschikbaarheid.</i> Landelijk is in 2016 voor de ambulancezorg het Referentiekader Spreiding en Beschikbaarheid herzien. Op basis hiervan zijn de budgetten voor de RAV ingaande 2017 verhoogd. De RAV verwacht in 2018 de uitbreiding van de beschikbaarheid te hebben afgerond waarbij zij het voorbehoud maakt dat er voldoende ambulanceverpleegkundigen kunnen worden geworven. Volgens berekeningen van RAV en zorgverzekeraars zijn de toegekende middelen niet voldoende om de dekkingsnorm van 95% te behalen, in de huidige omstandigheden van forse volumegroei. De RAV verwacht 94,5% dekking te kunnen realiseren in 2018. Dit betekent een consolidatie van de dekkingsnorm bij een fors toenemend aantal ritten. De RAV Midden- en West-Brabant gaat uit van in totaal 102.500 ritten in 2018 (2017: 94.000). Wij hebben de RAV begin 2017 verzocht om de gemeenten bij de indiening van haar begroting 2018 te informeren over de voortgang in de uitbreiding van de capaciteit (stand van zaken en de verwachting voor de tweede helft van 2017).

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ontwikkelen prestatie-indicatoren</i> De norm van 15 minuten responstijd wordt door VWS en zorgverzekeraars nog steeds als belangrijkste prestatie-indicator gezien, hoewel dit volgens de RAV niet gebaseerd is op enige wetenschappelijke onderbouwing van de te behalen gezondheidswinst. Er zijn naar de mening van de RAV te veel factoren, gelegen buiten de ambulancezorg, die de te behalen gezondheidswinst kunnen beïnvloeden. De RAV wil in overleg met de zorgpartners onderzoeken hoe de kwaliteit van zorg werkelijk kan worden verbeterd in de acute zorgketen en wil hiervoor indicatoren ontwikkelen. • <i>Knelpunt personeel</i> Eén van de grootste uitdagingen voor de RAV is het vinden van voldoende vakbekwaam personeel, met name ambulanceverpleegkundigen. Het probleem is landelijk onderkend. De RAV speelt in op landelijke ontwikkelingen en biedt stage mogelijkheden en tijdelijke arbeidscontracten aan Bachelors Medische Hulpverlening. • <i>Tijdelijke Wet ambulancezorg</i> Voor 2020 zal de minister van VWS een definitieve keuze maken over de wijze waarop de ambulancezorg in Nederland wordt georganiseerd. Deze keuze zal bepalen of er wel of geen aanbesteding moet plaatsvinden. De RAV bereidt zich hierop voor door te voldoen aan alle (tot nu toe) bekende zijnde eisen en door te excelleren. • <i>Onderzoek alternatieve rechtsvorm</i> Door de invoering van de Tijdelijke Wet Ambulancezorg is ambulancezorg geen publieke taak meer. Hiermee is de wettelijke grondslag voor de instandhouding van de gemeenschappelijke regeling RAV voor de gemeenten komen te vervallen. Het Dagelijks Bestuur heeft onderzoek gedaan naar mogelijke alternatieve rechtsvormen voor de gemeenschappelijke regeling. In de eerste helft van 2017 wordt een opgesteld advies besproken in het DB en AB van de RAV. • <i>Landelijke meldkamerorganisatie (LMO)</i> Politie, brandweer, ambulancezorg en Koninklijke Marechaussee (KMar) krijgen één Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO). In Nederland komen maximaal 10 meldkamerlocaties. Medio 2018 neemt het personeel van de meldkamers Brabant-Noord en Zuidoost-Brabant zijn intrek in Den Bosch. Voor de regio's Midden- en West-Brabant en Zeeland zal in 2017 de nieuwbouw voor de gemeenschappelijke huisvesting in Bergen op Zoom worden gestart die naar verwachting eind 2019 gereed zal zijn. De RAV bereidt de samenvoeging van de meldkamers voor door afstemming en eenduidigheid van de meldkamerprocessen.
<p>5. Financiële aandachtspunten</p> <p><i>Begroting 2018</i></p>	<p>Het ambulancevervoer in de regio vindt plaats binnen de kaders van de op 1 januari 2014 ingevoerde bekostigingssystematiek voor de ambulancezorg. De RAV ontvangt geen gemeentelijke bijdragen, maar ontvangt middelen van de zorgverzekeraars.</p>

Uitgangspunt voor de begroting zijn de met de zorgverzekeraars overeengekomen prestatieafspraken.

Om deze reden valt de RAV dan ook niet onder de financiële kaders zoals deze zijn opgenomen in de Nota Verbonden Partijen onder spelregel 5 “Begroting en Jaarrekening” en de vastgestelde algemene financiële richtlijnen 2018 voor de verbonden partijen.

Het begrote resultaat 2018 van de RAV Brabant Midden-West-Noord komt uit op een negatief saldo van € 27.000. Het tekort is opgebouwd uit een tekort van € 106.000 bij de MKA Brabant Noord en € 76.000 bij de RAV Brabant-Noord. Daarnaast wordt een overschot verwacht bij de RAV Midden West Brabant van € 116.000 en bij de MKA Midden West-Brabant van € 39.000. Het tekort van € 27.000 wordt onttrokken aan de Reserve onderhoud panden

Het weerstandsvermogen is voldoende om de in de beleidsbegroting genoemde risico's op te vangen.

6. Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000

RAV	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerp-begroting 2018
Totaal GR	€ 51.662	€ 2.732	€ 50.949	€ 55.029
Bijdrage gemeente	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

7. Overige aandachtspunten

N.v.t.

8. De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt de volgende zienswijze voorgesteld.

- Opmerking over wel/niet tijdige ontvangst van de stukken e.d.*
Algemeen: De raad gaat er vanuit dat het bestuur de in de Nota verbonden partijen afgesproken spelregels en termijnen in acht neemt. Concreet: kaderbrief voor 1 februari; ontwerp-begroting en (ontwerp)jaarrekening voor 15 april; termijn voor het indienen van zienswijzen t/m 30 juni; vaststelling jaarrekening en begroting na besluitvorming in gemeenteraden (3e / 4e week juni).
- De raad gaat er van uit dat het overschrijdingspercentage voor de A1-ritten in 2018 hoogstens 5,5% zal bedragen.
- De raad gaat er van uit dat hij in het eerste halfjaar van 2017 wordt geïnformeerd over de tot dan toe gerealiseerde uitbreiding van de capaciteit en over de verwachte uitbreiding voor de 2e helft van 2017.

4. De raad gaat er van uit dat in de aanloop naar de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) en het onderzoek naar de nieuwe rechtsvorm de kwaliteit en de continuïteit van de ambulancezorg in 2018 gewaarborgd blijft.

De raad gaat er van uit dat een eventuele overgang naar een nieuwe organisatiestructuur en de LMO geen nadelige (financiële) consequenties hebben voor de gemeenten en dat gemeenten over beide processen tijdig en volledig worden geïnformeerd.

	Gemeenschappelijke regeling: Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)
1.	<p>Wat heeft de GR gedaan met de vorige zienswijze?</p> <p>(Het AB heeft op 13 juli 2016 diverse zienswijzen op de ontwerpbegrotingen 2016 en 2017 niet overgenomen. Als belangrijkste oorzaak was hiervoor aan te wijzen de situatie waarin de omgevingsdienst op dat moment verkeerde. In dit verband noemen wij o.a.: medio 2016 beschikte de omgevingsdienst nog steeds niet over een vastgestelde begroting 2016 en daardoor was er sprake van preventief toezicht, de jaarrekening 2015 liet een aanzienlijk tekort zien en er moesten drastische maatregelen worden getroffen om de begrotingen structureel sluitend te maken.</p>
2.	<p>Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?</p> <p>De OMWB heeft de kaderbrief op 1 maart 2017 toegezonden. Dit is niet conform de kaders.</p> <p>De ontwerpbegroting 2018 is op 14 april 2017 aan de deelnemers aangeboden voor een zienswijze. De zienswijze dient uiterlijk 24 juni 2017 aan de OMWB te worden aangeboden. Deze termijn is haalbaar, omdat de behandeling in de raad is voorzien op 15 juni 2017.</p> <p>De concept-jaarrekening 2016 heeft vanwege het ontbreken van een accountantsverklaring een beperkte gebruikswaarde.</p>
3.	<p>Is voldaan aan de nieuwe BBV-voorschriften (m.i.v. begroting 2018)?</p> <p>Door de OMWB is een sluitende ontwerpbegroting 2018 aangeboden, die voldoet aan de gewijzigde richtlijnen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).</p>
4.	<p>Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.</p> <p>De begroting 2018 is evenals de begrotingen 2016 en 2017 opgesteld op basis van beleidsmatige en financiële kaders die op 13 juli 2016 aan het AB zijn voorgelegd en voor kennisgeving zijn aangenomen, maar niet door het AB zijn vastgesteld.</p> <p>Een herijking van de financieringsopzet staat dit jaar op de agenda. Dit moet leiden tot een nieuw, stevig fundament onder de dienst en tot meer eenvoud, eenduidigheid en grip op de financiën. Dit jaar gaat de omgevingsdienst dan ook een nieuwe financieringsopzet uitwerken. Daarbij worden de gemeenteraden en provinciale staten nauw betrokken.</p>
5.	<p>Financiële aandachtspunten</p> <p>In bijlage A van de kadernota 2018 OMWB (1 maart 2017) is opgenomen dat de financiële richtlijnen zoals die door de gemeente zijn aangegeven zullen worden opgevolgd. Bij de indexering van de loonkosten en de overige kostenramingen is hier inderdaad vanuit gegaan.</p> <p>Voor de beleidsinhoudelijke richtlijnen geldt dat 3 richtlijnen eveneens overgenomen</p>

worden, een drietal richtlijnen de kleur oranje krijgen (gedeeltelijk overgenomen) en één richtlijn niet wordt overgenomen. Deze laatstgenoemde richtlijn heeft betrekking op de evaluatie van de nieuwe GR en DVO. Volgens de omgevingsdienst zal de nieuwe GR en DVO in 2017 in procedure worden gebracht. De evaluatie vindt plaats na 2018.

De ontwerpbegroting bevat nog enkele kleine onjuistheden; deze zullen in de definitief vast te stellen begroting (AB-vergadering van 12 juli 2017) worden gecorrigeerd.

De besluitvorming over de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2016 kan nog leiden tot een wijziging van de begroting 2018 betreffende de storting in de algemene reserve van de opslag van € 2 op de tarieven. Beide voorstellen zijn ook geagendeerd voor de AB-vergadering van 12 juli 2017.

Een belangrijke wijziging in de begroting 2018 is verder om de flexibele schil voor personeel om te zetten in vast personeel voor het primaire proces. De vaste formatie is daardoor nu gebaseerd op 308.000 uur; dit staat gelijk aan 228 fte. Op basis van de realisatie 2016 en de werkprogramma's 2017 is het uitgangspunt van 308.000 uur reëel te noemen. De OMWB vindt het om kwalitatieve en organisatorische redenen niet langer verantwoord om met een structurele onderbezetting aan vast personeel te werken. De organisatie is hierdoor heel kwetsbaar, omdat steeds opnieuw op de markt naar geschikte inhuur moet worden gezocht. Met het vertrek van die externen gaat de opgedane kennis en ervaring ook weer verloren. Dit komt de kwaliteit en de continuïteit van de te leveren producten en diensten niet ten goede.

6. Financieel overzicht

OMWB (x € 1.000)	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerp- begroting 2018
Totaal lasten GR	29.040	V 4.023	29.355	29.671
Bijdrage gemeente Roosendaal	854	p.m.	919	922

7. Overige aandachtspunten

Bij de vaststelling van de begrotingen 2016 en 2017 is door het AB besloten dat er gedurende 3 jaren (2016 t/m 2018) een bedrag van € 2,- per uur aan het weerstandsvermogen wordt toegevoegd. Het benodigde weerstandsvermogen hangt samen met de financiële risico's. In de ontwerpbegroting 2018 is het AB-besluit verwerkt. Echter, als het AB op 12 juli 2017 instemt met de jaarstukken 2016 en de voorgenomen bestemming van het resultaat (o.a. versteviging reservepositie met € 2,0 miljoen), is een storting van € 2,- per uur in de algemene reserve voor de jaren 2017 en 2018 niet meer nodig (uitgaande van een gelijkblijvend risicoprofiel). De OMWB heeft op basis van een actuele risicotabel en gewogen (kans)gemiddelden het risicoprofiel geactualiseerd. Het is duidelijk dat er met bepaalde ontwikkelingen terdege rekening moet worden gehouden. Er is daadwerkelijk een aanvang gemaakt met arbitragezaken over zowel het SBK als de Vvgb. Deze arbitragezaken brengen risico's (met een forse potentiële impact) met zich mee. Tegen de achtergrond hiervan vinden wij het begrijpelijk dat de OMWB een financiële buffer hiervoor aanhoudt, ook al is in de "West-Brabantse" nota Verbonden Partijen als uitgangspunt opgenomen dat gemeenschappelijke regelingen in beginsel geen reserves mogen vormen.

8. De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt de volgende zienswijze voorgesteld.

1. Algemeen: De raad gaat er vanuit dat het bestuur de in de Nota verbonden partijen afgesproken termijnen in acht neemt. Concreet: kaderbrief voor 1 februari; ontwerpbegroting en (ontwerp)jaarrekening voor 15 april; termijn voor het indienen van zienswijzen t/m 30 juni.
2. De opgevoerde opbrengst aan SBK-toelagen voor zover deze de voormalige RMD-gemeenten betreft niet te accepteren, dit in afwachting van de uitspraak in de hierover lopende arbitragezaak.
3. De in de ontwerpbegroting verwerkte uitbreiding van de vaste formatie pas te implementeren na een grondige analyse van potentiële risico's verbonden aan nieuwe ontwikkelingen, zoals de invoering van de Omgevingswet en de MWB-norm, om toekomstige overbezetting te voorkomen.
4. Akkoord te gaan met de wijze waarop de coördinatie-uren nu in de begroting 2018 zijn verwerkt, maar er voor 2019 van uit te gaan dat een beter uitgewerkt voorstel zal worden voorgelegd aan de deelnemers.
5. De raad vraagt in deze zienswijze ook aandacht voor de inzichtelijkheid van het besluitvormingsproces van uw orgaan, niet alleen voor de deelnemers maar ook voor burgers. Met het oog daarop zouden de bestuurlijke stukken van uw regeling algemeen toegankelijk moeten zijn via uw website. Wij verzoeken u daarom – voor zover u dat niet al doet - in elk geval de volgende stukken te publiceren op uw website:
  - a. statuten (de gemeenschappelijke regeling);
  - b. samenstelling van de bestuurlijke organen;
  - c. jaarstukken (kaderbrief, begroting en jaarrekening e.d.);
  - d. agenda's en stukken van de vergaderingen van het algemeen bestuur (voor zover openbaar).

Wij zijn ons er van bewust dat met name dit laatste een extra administratieve last voor u betekent, maar zijn er van overtuigd dat dit een minimale hedendaagse voorwaarde is voor transparantie van het bestuur, wat in het belang is van iedereen.
6. Tenslotte: de raad gaat er vanuit dat het bestuur de begroting vaststelt met inachtneming van deze zienswijze en dat de raad hierover wordt geïnformeerd, met daarbij een verantwoording aan welke onderdelen van zijn zienswijze is tegemoetgekomen en aan welke onderdelen niet en waarom.

Gemeenschappelijke regeling: GGD	
1.	<p>Wat heeft de GR gedaan met de vorige zienswijze?</p> <p>De GGD heeft het merendeel van de ingebrachte onderdelen uit de zienswijze bij de Begroting 2017 overgenomen. In de brief d.d. 20 juli 2016 heeft de GGD puntsgewijs uiteengezet op welke wijze zij tegemoet is gekomen aan de onderdelen van de zienswijze en aan welke onderdelen niet en waarom.</p> <p>Het enige punt dat niet uit de zienswijze overgenomen is, betreft de berekeningswijze van het prijs- en loonindexcijfer. De GGD hanteert hiervoor haar eigen, door het AB- vastgestelde berekeningsmethodiek. Deze is uitvoerig toegelicht in de kaderbrief 2018.</p>
2.	<p>Zijn de jaarstukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?</p> <ul style="list-style-type: none"> • De GGD heeft op 31 januari 2017 haar ontwerp-kaderbrief toegezonden en deze is daarmee tijdig ontvangen. De GGD heeft een ontwerp-kadernota voorgelegd aan de raad met het verzoek hierop te reageren. Dit strookt niet met het vastgestelde proces zoals vastgelegd in de nota Verbonden partijen, waarbij ten eerste vastgestelde kaderbrief dient te worden ingediend en ten tweede pas bij de begroting, middels een zienswijze, een reactie van de raad wordt gegeven. • De ontwerp-begroting 2018 is op 14 april 2016 ontvangen en daarmee tijdig ingediend. • De termijn voor indiening van de zienswijze loopt t/m 23 juni 2017 en is daarmee niet conform de gestelde termijnen. • De jaarrekening 2016 is op 14 april 2016 ontvangen en daarmee tijdig ingediend
3.	<p>Is voldaan aan de nieuwe BBV-voorschriften (m.i.v. begroting 2018)?</p> <p>Deels. Het BBV schrijft met betrekking tot de overhead een aantal verplichte indicatoren voor. Deze zijn niet opgenomen in de begroting 2018. Verder ontbreekt de paragraaf verbonden partijen.</p>
4.	<p>Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.</p> <p>In De6-verband is de begroting 2018 van de GGD beoordeeld. Vervolgens heeft een afstemming op regionaal niveau met de overige deelnemende gemeenten plaatsgevonden.</p> <p>Begroting 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Intensivering infectieziektebestrijding</i> De bestrijding van melding plichtige infectieziekten is op orde. Toenemende bedreigingen zoals zoönose (ziekten die van dier op mens overgaan) en antibioticaresistente vragen meer van de GGD. Dit geldt ook voor de ontwikkeling dat ouderen langer thuis blijven wonen. Naast een goed bestrijdingsapparaat is een forse beweging naar de voorkant belangrijk (meer aandacht voor preventie). Dit strookt met de bevindingen uit het bezoek van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) in 2016. Er wordt ingezet op verdere professionalisering, investeren in netwerken met

zorgpartners, inzetten van innovatie methodieken, voorlichting en campagnes. De noodzaak voor de intensivering is door de GGD voldoende onderbouwd in de begroting en meer uitgebreid in een afzonderlijke factsheet. Binnen de reguliere middelen is geen ruimte om via 'oud voor nieuw' de intensivering te realiseren. De GGD heeft binnen haar begrotingen in voorgaande jaren diverse ombuigingen gerealiseerd, waaronder het op niveau brengen van de bestrijding van infectieziekten (zogenaamde VISI-norm). Vooralsnog gaan wij akkoord met de gevraagde extra bijdrage voor de periode van 2 jaar (2018 en 2019). In de beleidsbegroting voor 2020 verwachten wij van de GGD een voorstel op basis waarvan een besluit kan worden genomen tot al dan niet verlenging van de beleidsintensivering. In dat besluit dient de GGD eveneens aan te tonen dat 'oud' voor 'nieuw' wel of geen optie is.

- *Minder kwetsbare burgers: Medische zorg dak- en thuislozen.*

De medische zorg voor dak- en thuislozen wordt in 2017 geëvalueerd. Dan wordt bezien of deze zorg overgaat naar een andere instelling of bij de GGD blijft. In de begroting 2018 heeft de GGD éénmalig een bedrag opgenomen voor de uitvoering (als de taak bij de GGD blijft) of voor overdracht (als een andere partij de zorg op zich neemt).

In z'n algemeenheid geldt dat de GGD-inzet voor kwetsbare burgers wel dient te passen en aan te sluiten bij het gemeentelijke beleid uit de Regionale en Stedelijke Kompassen. De GGD-inzet voor nieuwkomers en statushouders maakt vanaf 2018 onderdeel uit van het basispakket.

- *Decentralisatie van het Rijksvaccinatieprogramma.*

Ingaande 2018 wordt het Rijksvaccinatieprogramma verankerd in de Wet publieke gezondheid en komt de uitvoering en financiering onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Gemeenten ontvangen hiervoor een uitkering via het gemeentefonds. De GGD dient het rijksvaccinatieprogramma uit te voeren binnen de rijksmiddelen die de gemeenten hiervoor ontvangen. In de gemeenten waar een andere organisatie de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar uitvoert, dient de GGD de verdeling van de middelen hierop af te stemmen.

- *Basispakket jeugdgezondheidszorg (JGZ).*

Voor de JGZ is (landelijk) het basispakket vernieuwd waarmee dit beter aansluit op de stelselwijziging Jeugd. De focus ligt op de zorg voor de meest kwetsbare kinderen. Wij zijn van mening dat de JGZ zich ten doel dient te stellen om 100% van de 0 t/m 18-jarigen in beeld te hebben. In 2018 en 2019 wordt onderzocht wat benodigd is op het gebied van Lokaal verbinden; daarbij dient duidelijk te worden welke verbindingen specifiek gelegd moeten worden, maar dient ook de vraag beantwoord te worden of extra ruimte gecreëerd kan worden tot het afnemen van plustaken. Het nieuwe basistakenpakket is gericht op de leeftijdscategorie 0 – 19 jarigen. Binnen de totale regio zijn hierop drie organisaties actief: GGD, Careyn en Thuiszorg West-Brabant. Gewerkt wordt aan een aanpak die op alle onderdelen naadloos op elkaar aansluit en die een financiële onderbouwing oplevert die past binnen de huidige budgettaire kaders, dan wel dat de gevolgen voor gemeenten tot een minimum beperkt blijven. In 2017 wordt in het Algemeen Bestuur nog besloten over de invulling van een deel van het basispakket (Lokaal Verbinden) en de financiële vertaling.

In haar begroting geeft de GGD aan dat ze efficiency realiseert op het basispakket

	<p>JGZ. Bij het AB-besluit in 2017 over de financiële vertaling wordt gezien of en hoe dit efficiency-resultaat alsnog nodig is voor de financiële introductie van het basispakket JGZ.</p> <p>Een aanpassing van de GGD-begroting 2018 dient via een begrotingswijziging aan de gemeenten te worden voorgelegd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>GGD en de rol in het sociale domein.</i> Gemeenten zijn bezig met het op lokaal niveau bevorderen van de transformatie binnen het Sociaal Domein: een beweging naar voren (het voorliggende veld) waardoor het beroep op duurdere voorzieningen afneemt. Dit betekent flexibiliteit en maatwerk per gemeente of zelfs per kern/wijk van een gemeenten. De GGD sluit inmiddels beter aan op ontwikkelingen binnen het sociaal domein, maar moet alert blijven op de rol die zij heeft binnen ketenaanpakken (in sommige gevallen volgend en niet leidend). Daarnaast blijven zorgen voor adequate aansluiting op lokale verbanden (bijv. rond kwetsbare ouderen en haar kunstproject). In de beleidsbegroting wordt een duidelijke visie op flexibilisering van het gehele takenpakket gemist. De in voorgaande jaren ingezette flexibiliseringsbeweging wordt nu alleen benoemd bij de JGZ en Technische hygiënezorg. Over de gehele linie bestaat behoefte aan grotere keuzevrijheid en flexibelere GGD producten; meer marktwerking door verruiming van de mogelijkheid tot afname van plustaken. Het is van belang dat de GGD hier rekening mee houdt.
<p>5.</p>	<p>Financiële aandachtspunten</p> <p>In De6-verband is de begroting 2018 van de GGD beoordeeld. Vervolgens heeft een afstemming op regionaal niveau met de overige deelnemende gemeenten plaatsgevonden.</p> <p>Begroting 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Begroting op basis van ongewijzigd beleid - Beleidsintensivering</i> Financiële richtlijn 2 schrijft voor dat de begroting op basis van ongewijzigd beleid moet worden opgesteld. In de Begroting 2018 is nieuw beleid (intensivering bestrijding infectieziekten) opgenomen en vastgesteld door het AB d.d. 30-3-2017. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage hoger wordt, zonder dat hier door de gemeenteraad een zienswijze op is ingediend. • <i>Rijksvaccinatieprogramma</i> Vanaf 2018 voert de GGD het rijksvaccinatieprogramma uit vanuit de nieuwe gedecentraliseerde situatie. De financiering loopt vanaf 2018 via de gemeenten. De GGD voert het rijksvaccinatieprogramma uit binnen de rijksmiddelen die de gemeenten hiervoor ontvangen. In gemeenten waar een andere organisatie de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar uitvoert, wordt de verdeling van de middelen hierop afgestemd. Deze taak valt niet onder de financiële richtlijn 2, zoals hierboven beschreven, aangezien dit een gedecentraliseerde taak betreft die budgettair neutraal wordt uitgevoerd.

- *Berekening prijs- en loonindexcijfer*

Financiële richtlijnen 5 en 6 schrijven voor dat het loonindexcijfer wordt geraamd conform de geldende CAO en dat het prijsindexcijfer van de algemene prijsontwikkeling BBP uit de septembercirculaire 2016 (of een actuelere circulaire) de basis vormt voor de toe te passen indexering voor de begroting 2018.

De GGD hanteert een eigen methodiek om de prijs- en loonindexcijfers te berekenen en wijkt hiermee af van financiële richtlijnen 5 en 6 zoals opgenomen in de Begroting 2018.

Financiële richtlijn 7 biedt de GR de mogelijkheid om hier gemotiveerd van af te wijken. De gehanteerde berekeningsmethodiek is reeds door het AB vastgesteld en uitvoerig toegelicht in de kadernota. De GGD voldoet hiermee aan de gestelde financiële richtlijnen.

De GGD hanteert voor 2018 indexatiecijfer van 2,09%. Voor het onderdeel Jeugdgezondheidszorg hanteert zij een indexatiecijfer van 1,38%. Op basis van deze twee indexatiecijfers is de gemeentelijke bijdrage 2018 berekend.

- *Samenwerkingsverbanden*

De GGD participeert op diverse manieren (bestuurlijk en/of financieel) in diverse samenwerkingsverbanden. Onduidelijk is wat het bestuurlijk en/of financiële belang van de GGD in deze samenwerkingsverbanden is en welke risico's hieraan verbonden zijn. Zeker gezien het feit dat een aantal samenwerkingsverbanden integraal onderdeel is van de GGD-begroting.

- *Hoogte en opbouw reserves*

De opbouw van de reserves en voorzieningen is niet conform de spelregels van de nota Verbonden Partijen. Dit is beschreven in spelregel 5 van de nota. Deze schrijft voor dat de weerstandscapaciteit aanwezig is bij de deelnemende gemeenten en het jaarrekeningresultaat terugvloeit naar de deelnemende gemeenten.

De verbonden partij kan afwijken van laatstgenoemde uitgangspunt. Dit dient zij dan expliciet via een voorstel tot resultaatbestemming (zienswijze mogelijk) aan het algemeen bestuur van de verbonden partij voor te leggen.

Bij de actualisatie van de Nota reserves en voorzieningen van de GGD dient een discussie met de deelnemende gemeenten plaats te vinden over de noodzaak, omvang en berekeningsmethodiek (hanteren van een bandbreedte) van de algemene risicoreserve en de bestemmingsreserve is wenselijk, waarbij spelregel 5 van de Nota Verbonden partijen als uitgangspunt dient.

- *Bestemmingsreserve huisvesting*

De GGD heeft aangegeven in 2018 met een nieuwe huisvestingsvisie te komen. De voorziening huisvesting is daarop vooruitlopend in samenspraak met de accountant bij de jaarrekening 2016 opgeheven en het budget ad € 919.000 is overgeheveld naar de bestemmingsreserve huisvesting. Dit betekent dat alle kosten voor beheer en onderhoud en huisvestingslasten ten laste komen van deze reserve. Dit sluit niet aan bij de huidige doelomschrijving van de bestemmingsreserve. Daarbij is bijvoorbeeld nu ook nog niet inzichtelijk wat de financiële meerjarige gevolgen van de nog op te

	stellen huisvestingsvisie zijn en op welke wijze het onderhoud aan de panden is geborgd.				
6.	Financieel overzicht				
	GGD West-Brabant	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerp-begroting 2018
	Totaal GR	€ 33.113.000	€ 1.882.000	€ 28.351.000	€ 35.244.000
	Bijdrage gemeente	€ 923.325	€ 9.259	€ 919.157	€ 997.666
7.	Overige aandachtspunten				
	<p><i>Uitvoering rijksvaccinatieprogramma.</i></p> <p>Zoals bij de financiële aandachtspunten is aangegeven, verzorgt de GGD in 2018 het rijksvaccinatieprogramma. De gemeente Halderberge ontvangt hiervoor een bedrag van circa € 46.000 aan rijksmiddelen. Dit bedrag wordt één op één doorgezet naar de GGD.</p>				
8.	De zienswijze				
	<p><i>Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt de volgende zienswijze voorgesteld.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De raad gaat er vanuit dat het bestuur de in de Nota verbonden partijen afgesproken termijnen in acht neemt. De termijn voor het indienen van zienswijzen loopt t/m 30 juni in plaats van 23 juni. 2. De raad gaat er vanuit dat de GGD vanaf 2019 een vastgestelde kadernota indient bij de raad. Pas bij de behandeling van de begroting, volgt de zienswijze van de raad. 3. De raad gaat er vanuit dat de begroting 2019 is opgesteld conform de voorgeschreven onderdelen van het vernieuwde BBV. 4. De raad gaat er vanuit dat de GGD met ingang van de begroting 2019 een begroting op basis van ongewijzigd beleid indient en dat de GGD bij eventuele begrotingsaanpassingen dit volgens de vastgestelde procedure van zienswijze en/of begrotingswijziging doet, indien sprake is van financiële gevolg voor de deelnemersbijdrage. 5. De raad gaat vooralsnog akkoord met de door u gevraagde extra bijdrage voor infectieziektebestrijding. Dit doen wij voor een periode van 2 jaar (2018 en 2019). In de beleidsbegroting voor 2020 verwachten wij van u een voorstel op basis waarvan een besluit kan worden genomen tot al dan niet verlenging van de duur van de beleidsintensivering. 6. De raad gaat er van uit dat: <ol style="list-style-type: none"> a. de GGD-inzet voor kwetsbare burgers past binnen en aansluit bij het gemeentelijke 				

- beleid uit de Regionale en Stedelijke Kompassen;
- b. de GGD-inzet voor nieuwkomers en statushouders vanaf 2018 onderdeel uitmaakt van het GGD-basispakket;
- c. de GGD met een vraaggerichte, flexibele inzet en rolbewust meewerkt aan de transformatie binnen het Sociale Domein;
- d. de jeugdgezondheidszorg zich ten doel stelt om 100% van de 0 t/m 18-jarigen in beeld te hebben;
- e. er een efficiencyresultaat op het basispakket jeugdgezondheidszorg komt;
- f. aanpassing van de GGD-begroting 2018 op besluitvorming over het basispakket JGZ via een begrotingswijziging aan de gemeenten wordt voorgelegd;
- g. het Rijksvaccinatieprogramma wordt uitgevoerd binnen de rijksmiddelen die de gemeenten hiervoor ontvangen.

7. De raad vraagt in deze zienswijze om inzichtelijk te maken op welke wijze de GGD participeert (bestuurlijk en/of financieel) in de in deze begroting genoemde samenwerkingsverbanden. Onduidelijk is wat het bestuurlijk en/of financiële belang van de GGD in deze samenwerkingsverbanden is en welke risico's hieraan verbonden zijn. Zeker gezien het feit dat de een aantal samenwerkingsverbanden integraal onderdeel zijn van de GGD-begroting.
8. De raad gaat onder voorbehoud van de nog op te stellen huisvestingsvisie akkoord met de hoogte en onttrekking aan de bestemmingsreserve huisvesting. De nieuwe visie dient onder andere duidelijk te maken om welke panden het gaat, wanneer en op welke wijze het onderhoud aan de panden is geborgd en wat de financiële consequenties van de nieuwe visie zijn. Indien dit onvoldoende wordt onderbouwd zal alsnog een discussie over deze resultaatbestemming moeten worden gevoerd met GGD waarbij mogelijk een (gedeelte) van het resultaat terug dient te vloeien naar de deelnemers. Tevens moet de doelomschrijving van de huidige bestemmingsreserve huisvesting worden opgesteld. De raad gaat er tevens vanuit dat de nieuwe huisvestingsvisie wordt vastgesteld door het AB.
9. Bij de actualisatie van de Nota reserves en voorzieningen van de GGD dient een discussie met de deelnemende gemeenten plaats te vinden over de noodzaak, omvang en berekeningsmethodiek (o.a. bandbreedte) van de algemene risicoreserve en de bestemmingsreserve, waarbij spelregel 5 van de Nota Verbonden partijen als uitgangspunt dient.
10. De raad vraagt in deze zienswijze ook aandacht voor de inzichtelijkheid van het besluitvormingsproces van uw orgaan, niet alleen voor de deelnemers maar ook voor burgers. Met het oog daarop zouden de bestuurlijke stukken van uw regeling algemeen toegankelijk moeten zijn via uw website. Wij verzoeken u daarom – voor zover u dat niet al doet - in elk geval de volgende stukken te publiceren op uw website:
- a. statuten (de gemeenschappelijke regeling);
  - b. samenstelling van de bestuurlijke organen;
  - c. jaarstukken (kaderbrief, begroting en jaarrekening e.d.);
  - d. agenda's en stukken van de vergaderingen van het algemeen bestuur (voor zover openbaar).
- Wij zijn ons er van bewust dat met name dit laatste een extra administratieve last

voor u betekent, maar zijn er van overtuigd dat dit een minimale hedendaagse voorwaarde is voor transparantie van het bestuur, wat in het belang is van iedereen.

11. Tenslotte, de raad gaat er vanuit dat het bestuur de begroting vaststelt met inachtneming van deze zienswijze en dat de raad hierover wordt geïnformeerd, met daarbij een verantwoording aan welke onderdelen van haar zienswijze is tegemoetgekomen en aan welke onderdelen niet en waarom.

Gemeenschappelijke regeling: Regionaal Bureau Leerplicht	
1.	<p>Wat heeft de GR gedaan met de vorige zienswijze?</p> <p>De jaarrekening 2016 is afgewikkeld conform de zienswijze van 2015. Tevens zijn de aanbevelingen die waren opgenomen voor de jaarrekening 2016, overgenomen.</p> <p>In de zienswijzen voor de begroting 2017 waren aanbevelingen opgenomen voor de begroting 2018. Behoudens het opnemen van indexering van de budgetten zijn deze aanbevelingen overgenomen. Aan de indexering wordt hierna opnieuw aandacht besteed.</p>
2.	<p>Zijn de jaarstukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?</p> <p>De Kadernotitie 2018 is gedateerd 1 februari 2017. Deze kadernotitie voldoet aan de daaraan gestelde eisen.</p> <p>Zowel de jaarstukken 2016 als de begroting 2018 zijn aan de colleges en aan de gemeenteraden aangeboden d.m.v. brieven. De stukken zijn tijdig ingediend. Bij de ambtelijke beoordeling van de begroting bleek dat deze niet volledig voldeed aan de gewijzigde BBV-voorschriften. Door RBL is hier adequaat op gereageerd en is na korte tijd een gewijzigde begroting aangeleverd.</p> <p>De jaarstukken 2016 en de ontwerpbegroting 2018 worden in het bestuurlijk overleg van 29 juni 2017 vastgesteld.</p>
3.	<p>Is voldaan aan de voorschriften van het nieuwe BBV?</p> <p>De begroting voldoet aan het gewijzigde BBV.</p>
4.	<p>Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.</p> <p>In de begroting 2018 is in hoofdstuk 2 “Programmaplan” een afzonderlijk onderdeel “Beleid en Speerpunten 2018” opgenomen. Er wordt een 6-tal speerpunten benoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sluitend regionaal vangnet voor jongeren in een kwetsbare positie Het RBL zet de komende schooljaren in op een betere arbeidsmarktvoorbereiding voor jongeren in een kwetsbare positie. Het RMC treedt op als intermediair tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Het gaat om een intensievere aanpak (individueel en groepsgewijs) waardoor jongeren beter worden gefaciliteerd voor de overgang naar de arbeidsmarkt, met als uiteindelijke doel ook deelname op de arbeidsmarkt. • Voortijdig schoolverlaters / VSV Convenant 2017-2020 RBL streeft ernaar dat alle jongeren een plek hebben om zich optimaal en naar vermogen voor te bereiden op een maatschappelijke onafhankelijke positie. De nieuwe regionale aanpak krijgt een meer directe relatie met de aanpak jeugdwerkloosheid en met andere regionale initiatieven om kwetsbare doelgroepen op een effectieve wijze terug naar het onderwijs of naar de arbeidsmarkt te leiden. • Goede aansluiting VO en MBO Het RBL wil de overgang van vo naar mbo verbeteren. De maatregel is erop gericht om individuele vo'ers tijdens de overgang van vo naar mbo te coachen. De

	<p>overstappers worden gemonitord door onderwijs en RBL middels de applicatie Intergrip en het digitale doorstroomdossier. De scholen en de RMC-trajectbegeleiders voeren eerder en frequenter gesprekken met verzuimende jongeren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specifieke aandacht voor Internationale Schakelklas (ISK) 35 Procent van de ISK-leerlingen stroomt door naar een schoolniveau onder zijn of haar niveau. Ook de doorstroom van ISK-leerlingen willen we verbeteren, we willen geen talent verloren laten gaan. De samenwerking met het ISK is hier op gericht. We zullen de samenwerking opzoeken met o.a. tweetalig VO-onderwijsinstellingen in de regio. • Thuiszitters Om het aantal thuiszitters nog verder naar beneden te brengen gaan leerplichtambtenaren en de West-Brabantse Regionale Samenwerkingsverbanden (RSV's) de afspraken met betrekking tot thuiszitters aanscherpen. De RSV's zijn samen met de scholen verantwoordelijk voor het realiseren van passend onderwijs. De samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs en Voorgezet Onderwijs zijn verantwoordelijk voor de thuiszitters en een school voor elke leerling in deze samenwerkingsverbandregio. We streven in 2018 naar de verdere uitvoer van het regionale thuiszitterspact waarin gestreefd wordt om elke leerplichtige thuiszitter binnen drie maanden terug te laten keren naar onderwijs. • De online maatschappij Gebruik van Social Media en de vernieuwde website zullen actief worden ingezet. Meer dan ooit benutten we nieuwe technologie en sociale media. Zo zullen we in 2018 vergaande mogelijkheden ontplooiën om meer digitaal te communiceren met de jongeren. Dit als aanvulling op de persoonlijke gesprekken en om de thuiszittende voortijdig schoolverlaters te bereiken.
5.	<p>Financiële aandachtspunten</p> <p><u>Jaarstukken 2016</u> De jaarrekening 2016 sluit met een batig saldo van € 79.215. Dit bedrag wordt aan de deelnemende gemeenten uitbetaald.</p> <p>Het saldo van de jaarrekening is negatief beïnvloed door de dotatie aan een voorziening in verband met openstaande vorderingen. Het betreft een vordering over het jaar 2015 op een drietal gemeenten die deel uitmaken van de gemeenschappelijke regeling. Het gaat om een bedrag van € 13.654. Een dergelijke vordering kan als bijzonder worden aangemerkt en wij wensen over het verloop hiervan op de hoogte gehouden te worden.</p> <p>Uit de programmarekening blijkt dat de budgetten op de onderdelen 'huisvesting en facilitaire zaken' en 'overige uitgaven' niet volledig zijn benut. De oorzaken daarvan zijn onvoldoende toegelicht.</p> <p><u>Begroting 2018</u> Uit de begroting blijkt dat de bijdrage van de gezamenlijke gemeenten in 2018 stijgt met € 63.035 ten opzichte van 2017. Dat is een stijging van 4,74%. De oorzaak van de stijging is vooral gelegen in de ontwikkeling van de personeelskosten en wijziging in de begrotingssystematiek. Een en ander is in de begroting adequaat toegelicht.</p> <p>Uit de jaarrekeningen blijkt dat in de afgelopen jaren de budgetten voor 'huisvesting en facilitaire zaken' en 'overige uitgaven' niet volledig zijn benut. In de toelichting op de begroting 2018 zijn voor deze onderdelen de ramingen in 2018 niet aangepast ten</p>

opzichte van 2017. Als reden daarvoor wordt vermeld:

- m.b.t. huisvesting en facilitaire zaken: “*Er zijn ontwikkelingen rondom de huisvesting van het RBL. Verwacht wordt dat dit niet zal leiden tot hogere lasten*”
- m.b.t. overige uitgaven: “*De begroting is niet aangepast, omdat de raming de afgelopen jaren niet is overschreden*”.

Wij zijn van mening dat de raming voor deze twee onderdelen, gelet op de historische uitgaven, neerwaarts aangepast dient te worden.

Tevens blijkt uit de jaarrekeningen dat zich jaarlijkse ‘overige inkomsten’ voordoen. Inmiddels kan van een structureel karakter worden gesproken. Aanbevolen wordt, tenzij er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat er in 2018 geen overige inkomsten zijn te verwachten, hiervoor een reële raming op te nemen.

Voor de jaren ná 2018 heeft op geen enkele kostensoort indexering plaatsgevonden. Dit betekent dat gemeenten ook geen rekening zullen houden met mogelijk stijgende kosten vanaf 2019. Aanbevolen wordt in volgende begrotingen de kosten te indexeren. Daarvoor dient een norm te worden opgenomen in de Kadernotitie. Inherent daaraan is het dan ook handig om de gemeentelijke bijdragen meerjarig in een tabel op te nemen.

Deze laatste aanbeveling was bij de zienswijze voor de begroting 2017 ook reeds gedaan. In de zienswijze voor de begroting 2018 wordt dit daarom opnieuw opgenomen.

6. Financieel overzicht

Regionaal Bureau Leerplicht	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerp- begroting 2018
Totaal GR	€ 1.286.935	€ 1.335.656	€ 1.330.686	€ 1.393.722
Bijdrage gemeente Roosendaal	€ 38.361	€ 38.361	€ 39.193	€ 40.809

De jaarrekening 2016 sluit met een positief resultaat van € 79.215. Dit resultaat zal aan de deelnemende gemeenten worden uitgekeerd. Voor Roosendaal betekent dit een teruggave van ongeveer € 8.500.

7. Overige aandachtspunten

N.v.t.

8. De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld.

5. Jaarrekening 2016

Kennis te nemen van de jaarrekening 2016 en aan het bestuur van de GR mede te delen dat:

- a. verwacht wordt dat het bestuur van RBL de deelnemende gemeenten informeert over het verloop van de openstaande vorderingen uit 2015;
- b. in de jaarrekening 2017 per onderdeel de verschillen tussen de begroting en

jaarrekening daadwerkelijk dienen te worden verklaard. Er kan niet volstaan worden met het benoemen van het verschil.

6. Begroting 2018

Geen formele zienswijze in te dienen, maar het bestuur van de GR te verzoeken bij de begroting 2019 te streven naar zo reëel mogelijke ramingen, waarbij als voorbeeld kan worden genoemd:

- a. de ramingen voor de onderdelen 'huisvesting en facilitaire zaken' en 'overige uitgaven' zijn vrij hoog in verhouding tot de werkelijke uitgaven in de afgelopen jaren;
- b. aan de batenzijde van de begroting bij 'overige inkomsten' een raming opnemen die gebaseerd is op de werkelijke inkomsten in de afgelopen jaren;
- c. In de Kadernotitie 2019 een indexering voor de meerjarenbegroting (jaren 2020 t/m 2022) opnemen.

De raad gaat er vanuit dat het bestuur de begroting vaststelt met inachtneming van deze zienswijze/aanbevelingen en dat de raad hierover wordt geïnformeerd, met daarbij een verantwoording aan welke onderdelen van zijn zienswijze is tegemoetgekomen en aan welke onderdelen niet en waarom.

Gemeenschappelijke regeling: ICT WBW	
1.	<p>Wat heeft de GR gedaan met de vorige zienswijze?</p> <p>Zienswijze begroting 2017 ICT WBW:</p> <p><u>Outsourcing:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De zorg omtrent het ontbreken van een visie op outsourcing. Voordat er investeringen in de nieuwe infrastructuur worden gedaan, moet deze visie niet alleen aan het bestuur worden voorgelegd, maar ook aan de gemeenteraden worden aangeboden. - Ten aanzien van de zorg omtrent het ontbreken van een visie op outsourcing moet in het bijzonder inzicht worden gegeven in alternatieven, zowel kwalitatief als kwantitatief (gespecificeerd op kostenniveau), zodat een goede afweging mogelijk is. <p><i>Reactie ICT WBW:</i> <i>Met bovenstaande zienswijze is ingestemd. Er worden geen uitgaven voor een nieuwe infrastructuur gedaan, voordat er een visie op outsourcing is vastgesteld. Deze visie zal naar verwachting binnen enkele maanden ter zienswijze naar de colleges van de deelnemende gemeenten gestuurd worden. Wij zullen deze visie ook ter zienswijze neerleggen bij uw Raad via de ICT raads werkgroep.</i></p> <p><u>Planning:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij de ambities die worden genoemd in de ontwerpbegroting en het onderliggende bedrijfsplan en spelregelboek moet inzicht worden gegeven in de gehanteerde planningen. <p><i>Reactie ICT WBW:</i> <i>Een planning is ter kennisgeving ingebracht in de ICT-raads werkgroep.</i></p> <p><u>Kostenreductie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De zorg omtrent het komen tot een goede kostenreductie. De deelnemersbijdragen voor de jaren 2017, 2018 en 2019 laten tot nu toe alleen een sterke stijging zien. De raad verwacht een grotere ambitie om vanuit de samenwerking te komen tot een verdere kostenreductie. <p><i>Reactie ICT WBW:</i> <i>Vanuit de samenwerking wordt aangegeven dat een kostenreductie nu beperkt mogelijk is omdat er nog gewerkt wordt met 5 verschillende infrastructuren. Dit maakt het beheer niet eenvoudiger, maar leidt tot extra inspanningen. Na vorming van de nieuwe infrastructuur wordt pas duidelijk welke schaalvoordelen er mogelijk zijn.</i></p>
2.	<p>Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?</p> <p>Ja.</p>
3.	<p>Is voldaan aan de nieuwe BBV-voorschriften (m.i.v. begroting 2018)?</p> <p>De begroting 2018 van ICT WBW voldoet aan de nieuwe BBV richtlijnen.</p>

<p>4.</p>	<p>Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.</p> <p>Na opstellen van de visie op outsourcing en de besluitvorming daarover, zal de aanbesteding van de nieuwe infrastructuur worden opgepakt. De komende twee jaar staat dan ook met name in het teken van de invoering van één gemeenschappelijke ICT infrastructuur. Aanbesteding vindt plaats in 2017. Invoering wordt gepland in 2018 en 2019.</p> <p>Daarnaast speelt ook de toetreding van onder andere de gemeente Tholen en het Werkplein Hart van West-Brabant. De besluitvorming rondom deze toetredingen zullen tevens aan alle betrokken gemeenteraden worden voorgelegd.</p>															
<p>5.</p>	<p>Financiële aandachtspunten</p> <p>De begroting 2018 is opgesteld op basis van dezelfde uitgangspunten als de begroting 2017. De totale kosten stijgen licht als gevolg van indexeringen. Zichtbaar is dat Bergen op Zoom naar verhouding meer gaat betalen, vanwege een toename van het aantal accounts. Op dit moment is het aantal accounts nog de belangrijkste verdeelsleutel. Voor de begroting van 2018 betekent dit een nadeel van € 25.000. Er wordt, samen met besluitvorming omtrent de nieuwe infrastructuur, tevens onderzocht hoe het principe “de vervuiler betaalt” voor de verdeling van de kosten, kan worden versterkt.</p> <p>Als gemeente hebben wij het initiatief genomen om zelf onze in- en uitdiensttreddingsprocedure te herzien, om beter inzicht te hebben in wijzigingen in het aantal accounts.</p>															
<p>6.</p>	<p>Financieel overzicht</p> <table border="1" data-bbox="248 1200 1318 1411"> <thead> <tr> <th><i>ICT WBW</i></th> <th>Begroting 2016</th> <th>Resultaat 2016</th> <th>Begroting 2017</th> <th>Ontwerp-begroting 2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Totaal GR</td> <td>€ 3.965.843</td> <td>€ 3.655.490</td> <td>€ 4.582.420</td> <td>€ 4.600.118</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage gemeente Roosendaal</td> <td>€ 1.290.079</td> <td>€ 1.178.772</td> <td>€ 1.406.299</td> <td>€ 1.275.685</td> </tr> </tbody> </table> <p>De jaarrekening 2016 van ICT WBW sluit met een positief saldo van € 310.353.</p>	<i>ICT WBW</i>	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerp-begroting 2018	Totaal GR	€ 3.965.843	€ 3.655.490	€ 4.582.420	€ 4.600.118	Bijdrage gemeente Roosendaal	€ 1.290.079	€ 1.178.772	€ 1.406.299	€ 1.275.685
<i>ICT WBW</i>	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerp-begroting 2018												
Totaal GR	€ 3.965.843	€ 3.655.490	€ 4.582.420	€ 4.600.118												
Bijdrage gemeente Roosendaal	€ 1.290.079	€ 1.178.772	€ 1.406.299	€ 1.275.685												
<p>7.</p>	<p>Overige aandachtspunten</p> <p>N.v.t.</p>															
<p>8.</p>	<p>De zienswijze</p> <p>Het voorstel is om geen zienswijze in te dienen. Gezien de (maatschappelijke) ontwikkelingen ten aanzien van internet, digitale dienstverlening, flexibilisering van arbeidstijden en de volledige afhankelijkheid van ICT voor vrijwel alle gemeentelijke producten en diensten wordt er in 2017 een visie opgesteld waarbij we de beschikbaarheid van onze ICT-omgeving 24x7 kunnen garanderen. Het plan en de eventuele financiële consequenties zullen op een later moment worden toegelicht.</p>															

Gemeenschappelijke regeling: WVS

1. Wat heeft GR gedaan met vorige zienswijze?

Zienswijze begroting 2017:

1. Met de ontwerp begroting 2017 kan worden ingestemd onder de nadere voorwaarde dat een drietal specifieke risico's nader worden benoemd, gemonitord en daarover in kwartaalrapportages wordt gerapporteerd. Het betreft:
  - A. Het risico dat werkelijke uitstroom niet in pas loopt met gehanteerde fictieve uitstroom van het landelijk rekenmodel en de gevolgen die dit heeft voor verhouding rijksbijdrage vs daadwerkelijke loonkosten.
  - B. In hoeverre de taakstelling leerwerktrajecten door WVS-groep kan worden gerealiseerd.
  - C. Het aantal medewerkers dat een transitievergoeding moet worden betaald en het totaalbedrag van de uitgekeerde transitievergoedingen.

Reactie WVS:

De vorengenoemde onderwerpen komen in de kwartaalrapportages aan de orde.

2. De huidige ontwerp begroting 2017 ontbeert tot op heden een integrale insteek wat betreft de uitvoering van de Participatiewet. Zodra de bestuursopdracht herstructurering tot uitkomsten leidt kan de geconstateerde situatie ongedaan worden gemaakt. Er wordt van WVS-groep verwacht dat zij door middel van een begrotingswijziging of een nieuwe begroting de gewijzigde verhoudingen vastlegt.

Reactie WVS:

Zodra de uitkomsten van de bestuursopdracht herstructurering WVS en ketensamenwerking Participatiewet bekend zijn zal hiermee rekening worden gehouden. Als de uitkomsten dit jaar tijdig bekend zijn zal hiermee rekening gehouden worden in een dit najaar op te stellen begrotingswijziging of nieuwe begroting.

3. Indien de meicirculaire rond de SW-gelden van het participatiebudget grote financiële wijzigingen inhoudt, wordt van WVS-groep verwacht dat zij dan een voorstel tot wijziging van de begroting aan de aangesloten gemeenten zal voorleggen.

Reactie WVS:

De gevolgen van de meicirculaire zullen worden verwerkt in een bijgestelde begroting die het komende najaar in procedure zal worden gebracht. In deze bijgestelde begroting zal rekening worden gehouden met alle op dat moment bekend zijnde nieuwe informatie ontwikkelingen.

4. Het doel van de reservering van het rekeningresultaat 2014 (€ 1.837.000) is niet meer actueel. De raad wil hierbij een voorstel inbrengen om het resultaat 2014, in lijn met het voorstel over het rekeningresultaat 2015, terug te laten vloeien naar de gemeenten.

Reactie WVS:

Wij vinden het onverstandig om thans over te gaan tot het alsnog aan de deelnemende gemeenten uitkeren van het positieve exploitatieresultaat van 2014. Hoewel de in 2015

genoemde specifieke risico's inmiddels niet volledig meer actueel zijn, zijn de financiële risico's van WVS-groep op dit moment onverminderd hoog. Te noemen zijn o.a. de tragere (werkelijke) uitstroom uit de SW ten opzichte van het landelijke rekenmodel, de zeer forse verlaging van de SW-rijksbijdrage per SE (o.a. een verlaging met > € 800,- per SE in 2017, hetgeen voor 2017 een extra financiële tegenvaller betekent van ten minste € 1,8 miljoen), de ontoereikende compensatie voor de stijgende loonkosten SW, de stijgende loonkosten (Cao) voor het reguliere personeel (die door de eigen exploitatie gedekt moeten worden) en de op dit moment al hoge (externe) financieringsbehoefte van WVS-groep. (Een uitkering van € 1,8 miljoen betekent dat dit bedrag extra bijgeleend moet worden met kortlopend geld. WVS-groep gaat dan van € 9,2 miljoen naar € 11 miljoen kortlopend krediet naast ruim € 4 miljoen langlopende leningen). Daarnaast kan niet uitgesloten worden dat WVS-groep op termijn extra financiële middelen nodig zal hebben in het kader van het lopende herstructureringsproces. Bij de uitwerking van de bestuursopdracht herstructurering WVS en ketensamenwerking Participatiewet zullen de effecten van de ketensamenwerking beter / duidelijker in beeld worden gebracht. Dit zal echter niet direct een oplossing bieden voor de hiervoor genoemde risico's die WVS-groep loopt. Op grond van het vorenstaande hebben wij besloten het positieve resultaat van 2014 vooralsnog niet uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Vanzelfsprekend kan in een later stadium nog eens opnieuw worden gekeken naar de reservepositie van WVS-groep.

Zienswijze herziene begroting 2017:

Constaterende dat de extra tekorten – ontstaan door gewijzigd rijksbeleid – in totaliteit worden afgewenteld op de begrotingen van de deelnemende gemeenten, draagt de gemeente Roosendaal de WVS-groep het volgende op:

1. Concrete maatregelen te nemen om de tekorten in het meerjarenperspectief 2017 – 2020 te beperken zodat extra bijdragen door de deelnemende gemeenten worden beperkt.

Reactie WVS:

WVS voert al jarenlang een uiterst sober investeringsbeleid, alsmede een beleid dat gericht is op kostenreductie. De grootste (onzekere) veroorzakers van de stijgende tekorten zijn echter de voortgaande korting op de Wsw-rijksbijdrage en de volstrekt onvoldoende compensatie (vanuit het Rijk) voor de stijgende Cao loonkosten SW. WVS kan deze onzekere factoren niet beïnvloeden.

2. (Een deel van) de algemene reserve omvormen tot een bestemmingsreserve voor efficiencymaatregelen voortkomend uit het herstructureringsplan, zodat het exploitatietekort van de WVS kan worden verlaagd.

Reactie WVS:

Zodra besluitvorming heeft plaatsgevonden over de concrete gevolgen van het herstructureringsplan (HP) kunnen de (financiële) gevolgen hiervan in kaart worden gebracht.

3. Gevraagd wordt om maximaal in te zetten op arbeidsontwikkeling van de doelgroep Participatiewet (inclusief oud SW), dit door passende leerwerktrajecten te ontwikkelen bij voorkeur op basis van behoeften van reguliere werkgevers.

Reactie WVS:

Het vastgestelde HP gaat niet uit van uitstroom (naar regulier werk) van de bestaande (oude) doelgroep SW, behoudens uitstroom naar begeleid werken. Bij uitstroom d.m.v. begeleid werken blijven de SW-ers meetellen in de SW-formatie en blijft het probleem van de stijgende SW-loonkosten en de krimpende rijksbijdrage. Bij de uitvoering van de leerwerktrajecten voor de doelgroep Participatiewet (PW) ligt de focus duidelijk op uitstroom naar regulier werk. WVS maakt hierbij vanzelfsprekend gebruik van haar uitgebreide contacten met en netwerk binnen het bedrijfsleven in de regio. De uitstroom naar regulier werk is de verantwoordelijkheid van het Werkgevers Service Punt (WSP).

4. De eerdergenoemde leerwerktrajecten dienen bij voorkeur te worden ontwikkeld in nauwe samenwerking met private partners waardoor het afstoten en / of privatiseren van bedrijfsactiviteiten tot de mogelijkheden behoort.

Reactie WVS:

Zie hiervoor bij 3. Het eventueel afstoten en / of privatiseren van bedrijfsactiviteiten van WVS maakt onderdeel uit van de deelopdracht 'ombouw WVS' van het HP.

5. Alles in het werk stellen om medewerkers met een SW-dienstverband te detacheren en van alle (reeds) gedetacheerde medewerkers de inleenvergoeding te gaan bepalen met een objectieve loonwaardemeting om zo marktconforme tarieven te hanteren.

Reactie WVS: Het beleid van WVS is er al jarenlang op gericht om zoveel mogelijk SW-ers te detacheren. Naast individuele detachering worden de laatste jaren veel SW-ers in groepen gedetacheerd (dit noemen we 'werken op locatie') bij grotere (vooral logistieke) bedrijven. Per ultimo 2016 was 56,3 % van de SW-populatie gedetacheerd. Detachering naar het bedrijfsleven geschiedt tegen marktconforme tarieven. Detachering bij non-profit instellingen zijn niet altijd marktconform. Dit is mede afhankelijk van de match die gemaakt kan worden. Daarbij prevaleert het doel om SW-ers te detacheren in passend werk, hetgeen soms ten koste gaat van de hoogte van het inleentarieff. Wat hierbij tevens een rol speelt is dat veel non-profit instellingen om financiële redenen zelf geen marktconforme tarieven kunnen betalen. Het bieden van passend werk staat dan voorop, vóór de bedrijfseconomische doelstelling. Inmiddels wordt door WVS ook ervaring opgedaan met loonwaardemeting.

6. Risico's uit de risicoparagraaf te kwantificeren naar waarschijnlijkheid en grootte van impact en hierbij passende beheersmaatregelen op te stellen.

Reactie WVS:

Hieraan zal dit jaar nadere aandacht worden besteed.

2.	<p>Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?</p> <p>De stukken zijn tijdig ontvangen: Kaderbrief is ontvangen op 31 januari 2017. Ontwerpbegroting 2018 en jaarrekening 2016 zijn ontvangen op 10 april 2017.</p>
3.	<p>Is voldaan aan de nieuwe BBV (m.i.v. begroting 2018)?</p> <p>Ja. Voor de begroting van de WVS is van de nieuwe BBV alleen de nieuwe taakveldindeling van belang. Deze is terug te vinden in bijlage 1 van de ontwerpbegroting.</p>
4.	<p>Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.</p> <p>De huidige werkwijze en opdracht hebben als basis gediend voor de thans voorliggende begroting. Conform afspraak heeft de WVS niet vooruit gelopen op besluitvorming over de herstructurering. Hierdoor is de begroting niet geheel reëel met de mogelijke situatie die in 2018 aan de orde kan zijn. Ondanks dat de WVS niet op besluitvorming vooruit mag lopen ontbreekt een eigen visie en ambitie van de WVS richting de herstructurering, waarin duidelijk wordt dat de WVS zelf het voortouw pakt in deze ontwikkeling.</p> <p>In de WVS-begroting 2018 is ook een meerjarenraming t/m 2021 opgenomen. Deze raming geeft een reëel beeld bij ongewijzigd beleid. Er is echter sprake van een aantal onzekere factoren, zoals de herstructurering en de rijksbijdrage, waardoor moeilijk geanticipeerd kan worden op toekomstige ontwikkelingen. De meerjarenraming kan dus gezien worden als een pro forma begroting.</p> <p>De aantallen trajecten zijn gebaseerd op de ten behoeve van de ketenbegroting afgegeven indicatieve aantallen, aangegeven door de ISD en het Werkplein. Dit geldt voor leerwerktrajecten, participanten en beschut werk. De aantallen participanten komen niet overeen in de begrotingen van de WVS, Werkplein en ISD. Ook de gebruikte terminologie komt niet overeen in de begrotingen.</p> <p>In de begroting is de rijksbijdrage (meerjarig) berekend op de aannames van het Rijk met betrekking tot de afname van het aantal SW-ers uit de septembercirculaire. Dit is vervolgens verhoogd met een schatting van de index (loonprijsontwikkeling van 1,5%) voor 2018. Deze indexering komt uit op 7 ton. De verwachting van de WVS is dus dat in de meicirculaire deze indexering wordt toegevoegd aan de rijksbijdrage. Na deze toevoeging is de begroting van WVS gelijk aan de werkelijke Rijksbijdrage. De WVS loopt hiermee vooruit op de meicirculaire.</p> <p>Aan de uitgavenkant gaat de WVS ervan uit dat de afname van het aantal SW-ers in de pas loopt met de aannames van het Rijk.</p>
5.	<p>Hoofdpunten (ontleend aan de kadernota Verbonden partijen West-Brabant)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse indexering van loon- en prijsontwikkeling: <ul style="list-style-type: none"> - Loonkosten 2,5% - Overige bedrijfskosten 0% - Bedrijfsopbrengsten 0%

- Wordt voldoende invulling gegeven aan een eventuele opdracht tot algemene ombuiging en bezuinigingen van een bepaalde omvang?
  - Dit is niet opgenomen in de begroting want dit is onderdeel van de herstructureringsopgave. Daarnaast hanteert de WVS een terughoudend investeringsbeleid.
- Algemene en bestemmingsreserve:
  - De WVS heeft een algemene (risico) reserve gevormd uit rekeningresultaten tot en met 2014 tot een bedrag van €2.001.000.
- Risico's en de beheersing ervan:
  - De risico's zijn benoemd in de begroting. De beheersmaatregelen zijn niet beschreven in de begroting. Indien bepaalde risico's zich voordoen en significante afwijkingen veroorzaken moet de WVS in overleg met de gemeenten de beheersmaatregelen inzetten.
- Andere relevante opmerkingen:

Het is omwille van de transparantie gewenst om een aantal risico's en omstandigheden in de begroting WVS meer specifiek te benoemen, te monitoren en daarover in de kwartaalrapportages te rapporteren. Het gaat om de volgende onderdelen:

  - Aantallen leerwerktrajecten
  - Aantallen beschut werk
  - Aantallen participanten

6. Financieel overzicht

WVS-groep (bedragen * € 1.000)	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerp- begroting 2018
Totaal GR	€ 4.546	-/- € 252	€ 4.786	€ 6.449
Bijdrage gemeente Roosendaal	€ 1.232	€ -	€ 1.322	€ 1.805

7. Overige aandachtspunten

Voor de WVS-begroting zijn er twee zaken die de begroting wezenlijk kunnen beïnvloeden. Dit zijn de meicirculaire rond Participatiebudget, en de uitkomsten van de bestuursopdracht herstructurering. Wanneer er ontwikkelingen zijn met grote financiële gevolgen is er aanleiding om een begrotingswijziging op te stellen, dan wel een herziene begroting voor te leggen.

8. De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt de volgende zienswijze voorgesteld:

1. De kaderbrief, ontwerpbegroting 2018 en de jaarrekening 2016 zijn tijdig ontvangen van de WVS-groep.
2. De huidige werkwijze en opdracht hebben als basis gediend voor de thans voorliggende begroting. Conform afspraak heeft de WVS niet vooruit gelopen op besluitvorming over de herstructurering. Hierdoor komt de begroting mogelijk niet geheel overeen met de situatie die in 2018 aan de orde kan zijn. Zodra de bestuursopdracht herstructurering tot uitkomsten leidt kunnen de uitgangspunten, zoals gehanteerd in de nu voorliggende begroting, wijzigen. Er wordt van WVS-groep verwacht dat zij door middel van een nieuwe begroting de gewijzigde verhoudingen vastlegt.
3. Indien de WVS een herziene begroting voorlegt dan vragen wij daarin ook aandacht te besteden aan de eigen visie en ambitie van de WVS rondom de herstructurering. Waarbij de uitkomsten van de herstructureringsopdracht vertaald worden in eigen concrete doelstellingen en acties, die bijdragen aan het realiseren van de ketenbrede doelstellingen van het Herstructureringsplan.
4. In geval van een herziene begroting komt deze tot stand in gezamenlijkheid en in afstemming tussen de WVS, ISD en het Werkplein Hart van West-Brabant. Aantallen leerwerktrajecten, participanten en beschut werk zijn realistisch, afgestemd en afgesproken met de ISD en het Werkplein Hart van West-Brabant. Ook de gebruikte terminologie is op elkaar afgestemd.
5. In de ontwerpbegroting 2018 wordt door de WVS uitgegaan van een LPO van de rijksbijdrage van 1,5% (in totaal € 7 ton). Indien in de meicirculaire rond het participatiebudget deze LPO hoger of lager uitvalt, dan vragen wij het verschil tussen het geraamde bedrag (€ 7 ton) en het toegekende bedrag te verrekenen met het rekeningresultaat. Bij de bestemming van het rekeningresultaat dient het eventueel nadelig verschil tussen de geraamde bijdrage van het rijk (participatiewet) en de werkelijke bijdrage verrekend te worden met de algemene reserve. De gemeenten wordt een begrotingswijziging voorgelegd waarin alleen de gevolgen van de meicirculaire worden weergegeven (wijziging van het bedrag per SE en de LPO). Indien het bedrag per SE significant afwijkt, dan verwachten we daar separate communicatie over zodat overlegd kan worden tot nadere stappen.
6. Er zijn geen beheersmaatregelen geformuleerd bij de benoemde risico's. Het is van belang vinger aan de pols te houden bij de risico's. Het is omwille van de transparantie gewenst om een aantal risico's en omstandigheden in de begroting WVS meer specifiek te benoemen, te monitoren en daarover in de kwartaalrapportages te rapporteren. Het gaat om de volgende onderdelen:
  - Aantallen leerwerktrajecten
  - Aantallen beschut werk
  - Aantallen participantenDe afspraken die gemaakt worden over aantallen leerwerktrajecten, participanten en

beschut werk tussen de WVS en de ISD/Werkplein Hart van West-Brabant moeten getoetst worden aan de aantallen in de begroting. Als dit leidt tot afwijkingen, nadelen of grote voordelen verwachten we dat de WVS overlegt met de gemeenten over hoe hiermee om te gaan.

7. De raad vraagt in deze zienswijze ook aandacht voor de inzichtelijkheid van het besluitvormingsproces van uw orgaan, niet alleen voor de deelnemers maar ook voor burgers. Met het oog daarop zouden de bestuurlijke stukken van uw regeling algemeen toegankelijk moeten zijn via uw website. Wij verzoeken u daarom – voor zover u dat niet al doet - in elk geval de volgende stukken te publiceren op uw website:

- a. statuten (de gemeenschappelijke regeling);
- b. samenstelling van de bestuurlijke organen;
- c. jaarstukken (kaderbrief, begroting en jaarrekening e.d.);
- d. agenda's en stukken van de vergaderingen van het algemeen bestuur (voor zover openbaar).

Wij zijn ons er van bewust dat met name dit laatste een extra administratieve last voor u betekent, maar zijn er van overtuigd dat dit een minimale hedendaagse voorwaarde is voor transparantie van het bestuur, wat in het belang is van iedereen.

8. Tenslotte: de raad gaat er vanuit dat het bestuur de begroting vaststelt met inachtneming van deze zienswijze en dat de raad hierover wordt geïnformeerd, met daarbij een verantwoording aan welke onderdelen van zijn zienswijze is tegemoetgekomen en aan welke onderdelen niet en waarom.

Gemeenschappelijke regeling: Regio West-Brabant

1. Wat heeft de GR gedaan met de vorige zienswijze?

Regionale zienswijze begroting 2017 RWB:

1. Bij de volgende aanbesteding van het KCV ook te onderzoeken of alternatieve, slimmere vervoersconcepten kunnen worden gehanteerd.
2. De extra bijdrage voor NV Rewin voor 2 jaar beschikbaar te stellen. Na afloop van deze 2 jaar worden de resultaten van de extra bijdrage geëvalueerd in 2018. Met NV Rewin worden concrete prestatieafspraken gemaakt over de besteding van de extra bijdrage. Deze prestatieafspraken worden tussentijds gemonitord (bij voorkeur via de P&C-cyclus van de RWB).
3. Onderzoeken of het O&O-fonds een structureel overschot heeft. En zo ja, dit overschot dan uit te keren aan de deelnemende gemeenten.
4. De reserves 'Rekeningsaldo MARB' en 'Functiewaardering HR21' nader onderbouwen. Als deze onderbouwing niet te geven is, dan kunnen de reserves uitgekeerd worden aan de deelnemende gemeenten.
5. In de volgende P&C-documenten dienen de risico's nader gekwantificeerd en geprioriteerd te worden.

Reactie vanuit de Regio West-Brabant op regionale zienswijze (06-07-2016):

1. Iedere aanbesteding wordt voorafgegaan door een uitgebreide toekomstverkenning en inventarisatie van nieuwe mogelijkheden. De bestuurscommissie KCV heeft aan de hand van zo'n analyse eind 2014 besloten tot een gematigd innovatieve aanbesteding van het deeltaxivervoer. Enerzijds omdat het huidige vervoerconcept een beproefd concept is met een hoge uitvoeringskwaliteit en klanttevredenheid. Anderzijds omdat een aantal ontwikkelingen nog te pril is om op grote schaal in een aanbesteding door te voeren. Het afgesloten vervoerscontract biedt overigens mogelijkheden voor doorontwikkeling, zowel binnen als buiten het deeltaxivervoer. Er kan bijvoorbeeld doorgepakt worden op vrijwilligersvervoer, kleinschalige mobiliteitsconcepten, omdat dit is aangekondigd en er geen volumegarantie is afgegeven.
Mogelijk dat dit de laatste aanbesteding zal zijn die op de huidige leest geschoeid is. De ontwikkeling van nieuwe regieconcepten voor optimalisatie doelgroepenvervoer, Uberachtige toepassingen, de autonome auto etc., zullen van invloed zijn op de toekomstige vormgeving van het deur-tot-deurvervoer. De bestuurscommissie KCV zal zich tijdig voor een nieuwe aanbesteding oriënteren op alternatieven voor het huidige concept.
2. De activiteiten van NV Rewin zijn gericht op een sterke economische structuur in West Brabant. Hiervoor is een triple helix gedragen meerjarige programmatische aanpak en inzet vereist. De ontwikkeling van deze vorm van samenwerking in een goed doordacht ontwikkelsysteem vraagt meerdere jaren en de inzet van meerdere partijen. De wijze van agenderen, doelstellingen formuleren en verantwoorden is daar onderdeel van. Na 2 jaar kan worden geëvalueerd of er daadwerkelijk de basis is gelegd voor een dergelijk regionaal ontwikkelsysteem waarin door meerdere partijen (triple helix) wordt samengewerkt aan de uitvoering van regionale programma's (acquisitie, speerpuntsectoren, kansrijk MKB) met concrete doelstellingen.
3. We zullen jaarlijks, bij het opstellen van de jaarrekening, beoordelen of we een

	<p>overschot hebben op het O&O-fonds. Bij een overschot zullen we dit meenemen in de resultaatbestemmingsvoorstellen als uit te keren overschot. We houden vast aan een structurele bijdrage van € 0,65 per inwoner.</p> <p>4. De reserve MARB was als volgt bestemd: in 2012 heeft de toenmalige Bestuurscommissie Duurzaamheid besloten om het geld te oormerken voor duurzaamheid. Het betreft het restant van een reserve die na de liquidatierekening van het MARB overgebleven is. De 12 MARB-gemeenten hebben destijds besloten deze middelen regiobreed in te willen zetten voor duurzaamheidsgerelateerde projecten.</p> <p>Op dit moment ligt een voorstel voor een onttrekking uit de reserve van € 25.000 voor de pilot regionale energiestrategie. Het is een werkbudget voor out-of-pocket kosten tijdens de pilotfase. Voor deze pilot hebben we op dit moment geen budget beschikbaar. Mogelijk volgt medio 2017 een voorstel om de kosten voor de implementatiefase te dekken uit de reserve. De reserve bedraagt op dit moment € 61.800.</p> <p>We stellen voor deze middelen beschikbaar te houden voor regiobrede energieprojecten. Mocht u toch besluiten dit uit te willen keren aan de gemeenten dan komt dit ten goede aan de 12 oud-MARB gemeenten.</p> <p>De reserve HR 21 was als volgt bestemd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Onderhoudsrond bestaande functiebeschrijving; 2. Indeling bestaande functiebeschrijving in HR21; 3. Doorontwikkeling van de organisatie. <p>Deel 1 en 2 zijn afgerond.</p> <p>Deel 3, de doorontwikkeling van de organisatie, is een continu proces. Anticiperen op de bestuurlijke opgave gaat gepaard met opleidingsbehoefte en het scholen van medewerkers. Dit vraagt ook om opleidingen/trainingen voor de organisatie als geheel.</p> <p>De doorontwikkeling kan gevolgen hebben voor de huidige functieprofielen en bijbehorende waardering.</p> <p>De benodigde middelen voor dit alles zijn niet in de reguliere begroting voorzien en zullen moeten worden gefinancierd uit de reserve HR 21. De reserve bedraagt € 65.000.</p>
<p>2.</p>	<p>Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kaderbrief is vóór 1 februari 2017 ontvangen en is door het AB van 7 december 2016 vastgesteld. - De gecontroleerde jaarstukken 2016 zijn tijdig (13 april 2017) ontvangen. - De ontwerpbegroting 2018 is op 13 april 2017 ontvangen en daarmee tijdig ingediend.
<p>3.</p>	<p>Is voldaan aan de nieuwe BBV (m.i.v. begroting 2018)?</p> <p>De begroting 2018 van de Regio West-Brabant voldoet aan de nieuwe BBV richtlijnen.</p>

4. Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.

De begroting 2018 en het meerjarenperspectief zijn sluitend. De begroting bevat geen nieuw beleid en is dus 'beleidsarm'. Reden daarvoor is het traject van de doorontwikkeling, waarin de RWB momenteel zit.

Niettemin zijn er landelijke / provinciale ontwikkelingen die ook invloed kunnen hebben op het beleid en de activiteiten van de RWB. Daarbij valt te denken aan initiatieven vanuit de provincie om per regio tot een zogenaamde versnellingsagenda te komen, en tot samenvoeging van de GGA- en RRO-tafels. Deze ontwikkelingen zijn niet benoemd in de voorliggende begroting 2018.

5. Financiële aandachtspunten

1. Resultaatbestemmingsvoorstellen 2016:

De jaarrekening 2016 sluit af met een positief resultaat van € 574.000. Dit resultaat is incidenteel van aard. De RWB stelt voor om het resultaat als volgt te bestemmen:

- a. Doorontwikkeling € 122.000
- b. Werving nieuwe directeur RWB € 20.000
- c. Mobiliteitscentrum, projectmanagement Europese aanbesteding € 21.000
- d. Leisure Ontwikkelfonds € 100.000
- e. Regionaal economisch ontwikkelsysteem / triple helix € 133.000
- f. Uitkeren aan deelnemers € 178.000

Er kan worden ingestemd met deze resultaatbestemmingsvoorstellen. Voor de bestemmingen 'Leisure Ontwikkelfonds' en de ondersteuning van het triple helix-overleg wordt wel aandacht gevraagd. Deze worden thans voorgesteld als incidentele bestemmingen, maar zouden een structurele, meerjarige werking kunnen krijgen. Geadviseerd wordt deze lasten inzichtelijk te maken bij de aangekondigde begrotingswijziging, die volgt zodra meer zicht bestaat op de financiële gevolgen van de doorontwikkeling.

2. De ontwerpbegroting 2018 is uitgewerkt binnen de vastgestelde kaders.

3. NV Rewin hanteert voor 2018 voor de ontwikkeling van de salariskosten hetzelfde indexcijfer als de RWB. In de doorkijk naar de toekomst heeft NV Rewin 'voorzichtigheidshalve' voor 3% gekozen. Wij gaan er vanuit dat de NV Rewin zich in het productplan 2019 zich wederom conformeert aan de richtlijn die aan RWB meegegeven wordt.

4. Met de risicoscorekaart zijn de risico's voor het eerst gekwantificeerd. Daarmee is invulling gegeven aan de zienswijze op de ontwerpbegroting 2017. De RWB heeft, conform de Nota Verbonden Partijen, geen weerstandsvermogen. De deelnemende gemeenten staan financieel garant. De gemeenten dienen op basis van de risicoscorekaart in hun eigen weerstandsvermogen desgewenst een voorziening te treffen.

6. Financieel overzicht

Regio West-Brabant	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerp-begroting 2018
Totaal GR	21.885.000	21.413.000	17.988.000	19.485.000
Bijdrage gemeente Roosendaal	1.474.334	1.441.961	1.488.267	1.562.637
<i>wv. apparaatskosten</i>	<i>282.365</i>	<i>282.365</i>	<i>284.992</i>	<i>289.430</i>
<i>wv. O&O-fonds</i>	<i>50.068</i>	<i>50.068</i>	<i>49.968</i>	<i>50.024</i>
<i>wv. Economie</i>	<i>34.477</i>	<i>34.477</i>	<i>34.483</i>	<i>34.735</i>
<i>wv. KCV</i>	<i>934.500</i>	<i>915.064</i>	<i>894.000</i>	<i>957.000</i>
<i>wv. Mobiliteitscentrum</i>	<i>30.269</i>	<i>29.332</i>	<i>25.607</i>	<i>24.133</i>
<i>wv. Applicatie Nétive</i>	<i>12.000</i>		<i>12.000</i>	<i>12.000</i>
<i>wv. Bijdrage NV Rewin</i>	<i>130.655</i>	<i>130.655</i>	<i>187.217</i>	<i>195.315</i>

- Het rekeningresultaat over 2016 bedraagt € 574.000 positief.
- *Toelichting Nétive:*
In 2016 heeft de RWB geen factuur gestuurd voor de licentiekosten van Nétive. De reden hiervoor ligt in de vennootschapsbelastingplicht voor Flex West-Brabant. Op dit project wordt winst gemaakt. Deze winst wordt uitgekeerd aan de deelnemers. Vanaf 2016 is de RWB derhalve vpb-plichtig. Door de licentiekosten niet in rekening te brengen wordt deze winst met zo'n € 160.000 verlaagd, waar dus geen vpb over betaald hoeft te worden. Deze keuze is overigens niet structureel van aard. Jaarlijks wordt dit bepaald aan de hand van de omzetcijfers van het project Flex West-Brabant.
- *Bijdrage NV Rewin:*
In het 'Productplan 2017' heeft Rewin extra middelen aangevraagd voor de jaren 2017 t/m 2020. Deze extra middelen zijn toegezegd voor een periode van twee jaar, te weten in 2017 en in 2018. De hogere bijdrage aan Rewin in 2018 is derhalve reeds vastgesteld en is nu in de ontwerpbegroting 2018 verwerkt.

7. Overige aandachtspunten

De jaarstukken zijn tijdig ontvangen. Uit deze stukken blijkt dat de RWB in 2016 een groot aantal activiteiten ten behoeve van de RWB met succes heeft uitgevoerd. De begroting is overzichtelijk en goed leesbaar. De infographics dragen hier zeker aan bij.

Bij de behandeling van de begroting 2017 is op basis van het Meerjaren Productplan 2017-2020 van NV Rewin ingestemd met een tijdelijke verhoging van de bijdrage per

inwoner ten behoeve van businessdevelopment en acquisitie. Dit betreft de periode 2017 en 2018. De verhoging is in de ontwerpbegroting voor het jaar 2018 verwerkt. In de zienswijze op de ontwerpbegroting 2017 is de RWB gevraagd om (prestatie)afspraken te maken met NV Rewin over de besteding van de extra bijdrage, zodat tussentijdse monitoring mogelijk is. In het productplan 2018 komen die afspraken niet terug. Graag zien we in het productplan (of een ander document) geformuleerd wat met het extra beschikbaar gestelde geld opgeleverd gaat worden.

Op grond van het BBV kan een GR er voor kiezen om te werken met beleidsindicatoren. Als de RWB hiervoor kiest is het advies deze (compacte set) indicatoren te koppelen aan de nieuwe ruimtelijk-economische agenda.

8. De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

Jaarrekening 2016

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2016 en in te stemmen met de daarin opgenomen resultaatbestemmingsvoorstellen.

Begroting 2018

2. In te stemmen met de begroting 2018 van de RWB (incl. NV Rewin) en daarbij in de zienswijze het volgende op te nemen:
  - a. Er wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd om te anticiperen op landelijke / provinciale ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op het beleid en de activiteiten van de RWB in 2017 en 2018 e.v. Hierbij valt te denken aan initiatieven vanuit de provincie om per regio tot een zogenaamde versnellingsagenda te komen, en tot samenvoeging van de GGA- en RRO-tafels.
  - b. In het productplan van NV Rewin (of in een ander P&C-document) zien we graag geformuleerd wat met het extra beschikbaar gestelde geld (2017 en 2018) opgeleverd gaat worden.
  - c. De structurele lasten als gevolg van de doorontwikkeling moeten inzichtelijk gemaakt worden bij de aangekondigde begrotingswijziging (denk aan de lasten van het Leisure Ontwikkelfonds en de ondersteuning van het triple helix-overleg). Deze wijziging volgt zodra meer zicht bestaat op de financiële gevolgen van de doorontwikkeling.
  - d. Als de RWB kiest voor het werken met beleidsindicatoren dan adviseren we deze (compacte set) indicatoren te koppelen aan de nieuwe ruimtelijk-economische agenda.

Gemeenschappelijke regeling: Werkplein Hart van West-Brabant

1. Wat heeft de GR gedaan met de zienswijze bij de begroting 2017?

1. Er is nog geen sprake van een integrale benadering met de WVS-groep wat betreft de uitvoering van de Participatiewet. Aan het Werkplein wordt verzocht om de activiteiten en inspanningen in samenhang met de activiteiten en inspanningen van de WVS-groep te bezien, waarbij het resultaat van de organisaties tezamen optimaal dient te zijn.

Reactie Werkplein: Momenteel zijn er met WVS al diverse onderdelen qua dienstverlening besproken. Voor de leerwerktrajecten en jobcoaching bij structurele loonkostensubsidie en begeleiding bij beschut werken zijn reeds overeenkomsten afgesloten en zullen plaatsingen gaan plaatsvinden.

2. In de begroting 2017 is ook een meerjarenraming 2018-2020 opgenomen. Deze raming geeft echter geen meerjarig inzicht omdat er niet wordt geanticipeerd op toekomstige ontwikkelingen. Indien de meicirculaire rond participatiebudget grote financiële wijzigingen inhoudt wordt van het Werkplein verwacht dat zij dan een voorstel tot wijziging van de begroting aan de aangesloten gemeenten zal voorleggen met een reëlere financiële doorkijk.

Reactie Werkplein: De meerjarenbegroting 2018-2020 geeft, uitgezonderd de bedrijfsvoeringskosten, geen beeld van toekomstige ontwikkelingen. Dit is gedaan omdat meerjarig inzicht in de ontwikkelingen van het participatiebudget ontbraken. Mochten er echter uit de meicirculaire voor het participatiebudget belangrijke financiële wijzigingen voordoen dan zullen we voorstellen doen tot wijziging van de (meer)jarenbegroting.

3. Met betrekking tot de meerjarenbegroting 2018-2020 wordt tevens opdracht gegeven actie te ondernemen om de meerjarenlijn voor wat betreft de overige (bedrijfsvoerings)kosten terug te brengen tot het niveau van de oorspronkelijke meerjarenbegroting 2015-2018.

Reactie Werkplein: Gevraagd wordt de bedrijfsvoeringskosten terug te brengen naar het niveau van de meerjarenbegroting 2015-2018. Sinds het opstellen van de begroting 2015 zijn er wel de nodige zaken veranderd.

- *De loonkosten (71% van de kosten bedrijfsvoering) zijn gestegen door de afgesloten cao's voor gemeenteambtenaren. Deze stijgingen zijn door het Werkplein niet te beïnvloeden en daarmee een gegeven.*
- *Door temporisering van de taakstelling wijkt de begroting ca. 4,6 ton af van meerjarenraming 2017. Dit komt doordat er inmiddels twee jaar vertraging in de realisatie van de taakstelling is opgelopen door nog steeds sprake is van een fors hoger aantal klanten.*
- *De overige bedrijfsvoeringskosten wijken circa 3,5 ton af van de jaarschijf 2017 van de meerjarenbegroting 2015-2018. Dat zit met name in huisvestingskosten (1,3 ton door prijsstijging, een hoger aantal werkplekken) en kosten telefonie/KCC, kopieer- en frankeerkosten (0,5 ton) en ict kosten (0,7 ton met name benodigde programma's en licentiekosten). Een groot gedeelte van deze*

kosten wordt beïnvloed door meer medewerkers die op het werkplein werkzaam zijn dan toen was ingeschat. Dat is niet alleen vast personeel maar ook personeel voor de diverse projecten voor realiseren extra uitstroom. Daarnaast zijn er bij het werkplein geen thuiswerk faciliteiten voorhanden en is derhalve het gehanteerde uitgangspunt van 0,8 werkplek per formatieplaats nu niet realistisch. Dit is deels ook het gevolg van het feit dat klantmanagers vooral gesprekken met klanten moeten voeren en daarmee thuis werken geen reële optie is. Dit verhoogd de druk op het aantal werkplekken. Het nog niet digitaal kunnen werken, hetgeen wel het oorspronkelijke uitgangspunt was, vertaald zich in hogere porto- en kopieerkosten. Dit is overigens ook een gevolg van het hogere aantal klanten (circa 30% meer).

De ICT kosten zijn hoger en zullen dat ook blijven. Het uitgangspunt van destijds om gebruik te maken van gemeentelijke systemen in het kader van de ondersteunende diensten heeft grotendeels geen stand kunnen houden. Licentie technisch is dat vaak niet toegestaan door softwareleveranciers. Daardoor heeft het werkplein zelf de programmatuur moeten aanschaffen. Het terugbrengen van de kosten naar het niveau van begroting 2015 is daarmee niet realistisch en niet haalbaar. Dit laat onverlet dat wij alles zullen proberen om de kosten te beperken.

4. De raad gaat er vanuit dat het bestuur de in de nota Verbonden Partijen afgesproken termijnen in acht neemt.

Reactie Werkplein: het Werkplein heeft alle planning en control-stukken conform de nota verbonden partijen aan de raden aangeleverd. Voor volgend jaar zullen we de data voor besluitvorming over zienswijzen ook met de griffiers afstemmen.

5. Bij het Werkplein wordt ook aandacht gevraagd voor de inzichtelijkheid van het besluitvormingsproces van uw orgaan, niet alleen voor de deelnemers maar ook voor burgers. Met het oog daarop zouden de bestuurlijke stukken van uw regeling algemeen toegankelijk moeten zijn via de website en dat in elk geval de volgende stukken gepubliceerd worden:
- Statuten (de gemeenschappelijke regeling)
  - Samenstelling van de bestuurlijke organen
  - Jaarstukken (kaderbrief, begroting en jaarrekening etc).
  - Agenda's en stukken van de vergaderingen van het algemeen bestuur (voor zover openbaar).

Reactie Werkplein: Het Werkplein is momenteel bezig met het maken van een nieuwe website die aan de eisen van deze tijd voldoet. Daarin zullen wij onze statuten, planning en control documenten en vergaderstukken opnemen.

2. Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?

- Kaderbrief 2018: Ja, 30 januari 2017
- Ontwerpbegroting 2018: Nee, 20 april 2017
- Jaarrekening 2016: Per 26 april 2017 nog niet ontvangen

Voor begroting en jaarrekening geldt overigens dat concept-versies ter bespreking wel beschikbaar waren voor 15 april.

3. Is voldaan aan de nieuwe BBV-voorschriften (m.i.v. begroting 2018)?

Op de volgende onderdelen voldoet de begroting 2018 niet aan het BBV:

- Geen financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Geen indeling in taakvelden (hierbij geldt ook dat overheadkosten die zijn toe te rekenen aan een taakveld opgenomen dienen te worden bij dat taakveld)
- Geen beleidsindicatoren
- Geen meerjarige geprognosticeerde balans

Door het Werkplein is aangegeven dat deze zaken alsnog in de vorm van een bijlage worden toegevoegd. Deze bijlage zat nog niet bij de op 20 april verzonden begroting.

4. Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.

- In de voorliggende conceptbegroting wordt gesteld dat het Werkplein HvWB ernaar streeft zoveel mogelijk potentiële werknemers van de deelnemende gemeenten naar vermogen te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. In het programma Werk en Participatie worden hiertoe per doelgroep doelstellingen geformuleerd. Concrete doelstellingen over het doorontwikkelen van de B-doelgroep tot bemiddelbaar (doelgroep A) en bemiddeling naar werk ontbreken echter. De op pagina 7 genoemde prestatieafspraken voor de B-doelgroep zijn gericht op inspanningen om deze doorontwikkeling mogelijk te maken; concreet beoogde resultaten zijn niet opgenomen.
- De begroting bevat een meerjarenraming, waarbij de ambitie is opgenomen voor de zes Werkpleingemeenten gezamenlijk de uitkeringslasten te beperken tot maximaal het niveau van de rijksbijdrage BUIG die de zes gemeenten ontvangen. Gesteld wordt dat dit een forse ambitie is gezien een landelijk geraamde toename van het aantal bijstandsgerechtigden. Recentere ramingen van het Centraal Planbureau laten echter een verwachte stabilisering van het aantal bijstandsgerechtigden zien.
- Conform afspraak is nog niet vooruitgelopen op de besluitvorming rond het herstructureringstraject WVS en ketensamenwerking. De effecten van dit herstructureringstraject zijn dus nog niet verwerkt in de voorliggende conceptbegroting. De verdere concretisering van het herstructureringsplan kan noodzaken tot het herzien van de begroting van het Werkplein HvWB.
- De ketensamenwerking die met het genoemde herstructureringsplan beoogd wordt, betreft met name het inschakelen van WVS voor het vormgeven van leerwerktrajecten, beschut werkarbeidsplaatsen en sociale detachering van uitkeringsgerechtigden waarvoor een regulier dienstverband (nog) niet haalbaar is. Voor deze laatste activiteit zijn in de WVS-begroting 2018 concrete aantallen (en de daarmee samenhangende kosten en baten) begroot. In de conceptbegroting van het Werkplein HvWB ontbreken deze detacheringsplaatsen echter. Er is dus nog geen volledige afstemming van de conceptbegrotingen van WVS en Werkplein HvWB. Ook de gebruikte terminologie rond de genoemde activiteiten komt in beide begrotingen niet overeen.

5. Financiële aandachtspunten

Hoofdpunten (ontleend aan de kadernota Verbonden partijen West-Brabant):

- **Jaarlijkse indexering van loon- en prijsontwikkeling**

Het Werkplein houdt voor de prijsontwikkeling rekening met een indexering van +0,9% per jaar. Dit is conform de richtlijnen.

Voor loonontwikkeling wordt rekening gehouden met een indexering van 3% per jaar (1% CAO / 1% pensioen / 1% periodieken). Dit is niet conform de richtlijnen. De loonontwikkeling dient te worden geraamd conform de voor het Werkplein geldende CAO. Voor periodieken mag een verhoging opgenomen worden, maar hier dient wel een berekening onder te liggen op basis van het actuele personeelsbestand. Ook het opnemen van indexering voor hogere werkgeverslasten moet onderbouwd zijn met concrete informatie. Uit de stukken blijkt deze onderbouwing niet.

- **Wordt voldoende invulling gegeven aan een eventuele opdracht tot algemene ombuiging en bezuinigingen van een bepaalde omvang?**

Zie ook de reactie van het Werkplein onder punt 3. op de zienswijze van vorig jaar; hier wordt door het Werkplein aangegeven dat door een aantal factoren (o.a. klantenaantal, inschatting benodigde werkplekken en investeringen op gebied van ICT) de in de begroting 2015 opgenomen taakstelling niet realistisch is. Verder heeft het Werkplein aangegeven dat de stijging van de kosten van ondersteunende diensten het gevolg is van besluitvorming hierover. Aan de taakstelling ten aanzien van de formatie is invulling gegeven door een deel van de vaste formatie om te zetten in een flexibele schil, zodat snel ingesprongen kan worden op toe- of afname van het klantenaantal. Als gevolg van efficiencymaatregelen wordt een taakstelling ingeboekt van 4 fte t.o.v. 2016, oplopend tot 8 fte in 2020.

- **Algemene en bestemmingsreserve**

N.v.t.

- **Risico's en de beheersing ervan**

Op pagina 25 van de begroting is een tabel opgenomen waarin risico's en beheersing hiervan wordt belicht.

6. Financieel overzicht

Werkplein HvWB	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Gewijzigde begroting 2017	Concept-begroting 2018
Totaal GR	79.144.249	77.439.472	72.215.835	81.471.330	82.096.846
Bijdrage gemeente Roosendaal	35.937.212	35.317.335	32.957.126	37.067.454	37.340.822

In de bijdrage van de gemeente Roosendaal is de bijdrage ten behoeve van de uitkeringslasten van het Werkplein opgenomen. Deze uitgaven zijn niet gesaldeerd met de ontvangsten van het BUIG-budget vanuit het rijk.

De jaarrekening 2016 van het Werkplein sluit met een positief resultaat van € 258.249. Omdat een aantal zaken in 2016 nog niet is afgerond stelt het Werkplein voor om een

	<p>bedrag van € 12.500 beschikbaar te houden voor het Werkplein, zodat de inrichting van de interne controle en betalingssystemen goed afgerond kunnen worden. Het restant, € 245.750, wordt aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd op basis van de verdeelsleutel.</p>
<p>7.</p>	<p>Overige aandachtspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als gevolg van het terugdringen van het non-gebruik bij bijzondere bijstand van 58,9% naar 50% nemen de kosten in 2018 toe met € 547.000 ten opzichte van de begroting 2017. Ten opzichte van de jaarrekening 2016 zijn de kosten zelfs € 975.000 hoger. Deze kosten worden niet gedekt uit BUIG- of Participatiebudget. De gemeenten zullen voor deze kostenstijging aanvullende dekking moeten zoeken. • In de toelichting bij Programma Werk en Participatie is opgenomen dat 80% van het Participatiebudget door de deelnemende gemeenten aan het Werkplein beschikbaar wordt gesteld. Dit is niet juist; van het “klassieke” deel van het P-budget wordt 80% beschikbaar gesteld. Het deel dat betrekking heeft op ‘Nieuw Wajong’ en ‘Begeleiding nieuwe doelgroep’ wordt 100% beschikbaar gesteld. • Tot en met 2018 worden de salariskosten aan de gemeenten doorbelast op basis van de door de gemeenten ingebrachte formatie. Voor 2019 en verder is de verdeelsleutel voor uitvoeringskosten conform de Gemeenschappelijke regeling toegepast. Voor de begroting 2019 dient de verdeelsleutel te worden geëvalueerd.
<p>8.</p>	<p>De zienswijze</p> <p>Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt de volgende zienswijze voorgesteld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij gaan ervan uit dat in het vervolg begrotingen en / of bestuursrapportages tot stand komen in afstemming met WVS-Groep. Aantallen leerwerktrajecten, participanten en beschut werk zijn realistisch, afgestemd en afgesproken met WVS. Ook de gebruikte terminologie is op elkaar afgestemd. 2. We verwachten van het Werkplein dat alles in het werk wordt gesteld om de ambitie met betrekking tot het beheersen van de uitkeringslasten binnen het totaal van het rijksbudget BUIG, te realiseren. 3. Mocht onverhoopt toch een overschrijding van de uitkeringslasten optreden en een beroep gedaan kan worden op de vangnetregeling, dan verwachten we dat het Werkplein voldaan heeft aan de gestelde eisen van deze regeling. 4. Er dienen concrete prestatieafspraken voor doelgroep B in het kader van arbeidsinpassing opgenomen te worden in de begroting. 5. We verwachten van het Werkplein dat zij proactief handelt naar de kansen die de huidige en toekomstige arbeidsmarkt biedt. Daarbij verwachten we dat het Werkplein nieuw gevestigde bedrijven actief benadert (al dan niet in samenwerking met gemeenten) en inspeelt op de werkgelegenheidskansen die de topsectoren in West-Brabant (gaan) bieden. 6. We verwachten van het Werkplein dat in toekomstige begrotingen de loonkosten conform de richtlijnen worden opgenomen in de meerjarenraming. Dit houdt in dat de geldende CAO als uitgangspunt wordt genomen, dat er geen indexering plaatsvindt, en dat de stijging voor periodieken en werkgeverslasten degelijk onderbouwd zijn.

7. De raad vraagt in deze zienswijze ook aandacht voor de inzichtelijkheid van het besluitvormingsproces van uw orgaan, niet alleen voor de deelnemers maar ook voor burgers. Met het oog daarop zouden de bestuurlijke stukken van uw regeling algemeen toegankelijk moeten zijn via uw website. Wij verzoeken u daarom – voor zover u dat niet al doet - in elk geval de volgende stukken te publiceren op uw website:

- a. statuten (de gemeenschappelijke regeling);
- b. samenstelling van de bestuurlijke organen;
- c. jaarstukken (kaderbrief, begroting en jaarrekening e.d.);
- d. agenda's en stukken van de vergaderingen van het algemeen bestuur (voor zover openbaar).

Wij zijn ons er van bewust dat met name dit laatste een extra administratieve last voor u betekent, maar zijn er van overtuigd dat dit een minimale hedendaagse voorwaarde is voor transparantie van het bestuur, wat in het belang is van iedereen.

8. Tenslotte: de raad gaat er vanuit dat het bestuur de begroting vaststelt met inachtneming van deze zienswijze en dat de raad hierover wordt geïnformeerd, met daarbij een verantwoording aan welke onderdelen van zijn zienswijze is tegemoetgekomen en aan welke onderdelen niet en waarom.

Gemeenschappelijke regeling: West-Brabants Archief (WBA)	
1.	<p>Wat heeft de GR gedaan met de vorige zienswijze?</p> <p>De zienswijze op de begroting 2017 was als volgt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het bestuur van het WBA op te dragen de realisatie van het e-depot met voortvarendheid aan te pakken en hiervoor op korte termijn een realistisch stappenplan op te stellen. 2. De begroting 2017 in overeenstemming te brengen met de geldende bepalingen in het BBV, hetgeen concreet voor 2017 betekent dat in de paragraaf 'weerstandsvormogen en risicobeheersing' de in artikel 11 van het BBV genoemde tabel met vijf kengetallen dient te worden toegevoegd, en daarnaast aandacht te vragen voor de vanaf 2018 geldende nieuwe bepalingen van het BBV. <p>Punt 1 is gedeeltelijk opgevolgd. In de Kaderbrief 2018 is toegelicht welke stappen al zijn genomen en hoe de verdere planning is voor de inrichting van het E-depot. De planning is nu dat het E-depot eind 2017 in gebruik kan worden genomen.</p> <p>Punt 2 is niet opgevolgd. De nieuwe BBV-bepalingen zijn niet verwerkt in de begroting 2018.</p>
2.	<p>Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?</p> <p>De begroting 2018 is ingediend op 12 april 2017, dit is op tijd. Indiening zienswijze vóór 1 juli 2017, dit is conform de kaders.</p>
3.	<p>Is voldaan aan de nieuwe BBV-voorschriften (m.i.v. begroting 2018)?</p> <p>Nee, de nieuwe richtlijnen uit het BBV zijn niet verwerkt.</p>
4.	<p>Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.</p> <p>In de Kaderbrief van het WBA voor 2018 (d.d. 11 januari 2017) is toegelicht welke planning zal worden aangehouden voor de totstandkoming en inrichting van het E-depot. De ramingen en toelichtingen in de begroting 2018 sluiten daar op aan.</p>
5.	<p>Financiële aandachtspunten</p> <p>In de Kaderbrief van het WBA voor 2018 (d.d. 11 januari 2017) is aangegeven dat de richtlijnen zoals die door de gemeente zijn aangegeven zullen worden opgevolgd. In de begroting 2018 zijn voor de indexering van de loonkosten en overige kosten echter andere uitgangspunten aangehouden dan in de richtlijnen waren opgenomen. Op zich leidt dit niet tot grote afwijkingen in de kostenramingen voor 2018 e.v. In de zienswijze zal hier wel een opmerking over worden gemaakt, met het verzoek in de toekomst de richtlijnen te volgen.</p>

6. Financieel overzicht

<i>West-Brabants Archief</i>	Begroting 2016	Resultaat 2016	Vastgestelde begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Ontwerp- begroting 2018
Totaal GR	1.558.750	1.526.200	2.284.652	2.263.248	2.298.213
Bijdrage gemeente Roosendaal	288.158	288.158	583.498	578.802	587.625

Het jaarrekeningresultaat 2016 van het WBA bedraagt € 28.402 positief.

7. Overige aandachtspunten

N.v.t.

8. De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt de volgende zienswijze voorgesteld. Deze zienswijze heeft betrekking op zowel de herziene begroting 2017 als de ontwerpbegroting 2018 van het WBA.

1. De begroting 2018 voldoet niet op alle punten aan de nieuwe richtlijnen ingevolge het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), o.a. de indeling naar taakvelden en de verplichte financiële kengetallen ontbreken. Nadrukkelijk verzoek is om de eerstvolgende begroting (2019) volledig conform de BBV-richtlijnen op te stellen.
2. Bij het indexeren van de kostenramingen is een ander percentage gebruikt (1,1%) dan in de richtlijnen (0,9%) is genoemd. Nadrukkelijk verzoek is in de toekomst de richtlijnen te volgen of bij afwijking ervan dit goed te motiveren.